

עיתון המועצה האזורית הערבה התיכונה

עיתון ערבות

גיליון 41 | סבת תשע"א | ינואר 2011

מסיימים שנה

ראש המועצה מסכם שנת פעילות | ע"מ 4-9

אומרים כן למחקר

הדוקטורים החדשים בערבה | ע"מ 16-17

לא נחים לרגע

פעילות ענפה במתנ"ס ערבה | ע"מ 22-28

אומרות כן לעסקים

נשות הערבה מתאגדות
לשיווק משותף ונטוורקינג | ע"מ 27-35

מדפי זהב ועד הפייסבוק - אם אתה לא "שם", אתה לא קיים...

הרשתות החברתיות, ובראשן פייסבוק וטוויטר, הפכו בשנים האחרונות לאמצעי מרכזי עבור בתי עסק לגיוס לקוחות ולניהול דיאלוג עם לקוחות קיימים. מה שהתחיל כמקום שבו מתקשרים עם חברים משכבר הימים מהתיכון ומעלים תמונות מהטיול האחרון, הפך עד מהרה לתופעה ששינתה את פני העולם ואת החיים הפרטיים של כולנו. לאט, לאט, לאט חדרו הרשתות החברתיות לתודעה והפכו לחלק משמעותי בחיי היומיום שלנו, לפלטפורמה נגישה, צעירה והכרחית לקידום אישי או עסקי. למה? כי מחפשים אותנו שם! ומה איתכם? "like" כבר עשיתם?

רעידת האדמה שחווה התקשורת העולמית בעשור, שניים האחרונים, רוממה את

העיתונות המקוונת והציבה אותה בעמדת הובלה מול המדיה המודפסת והמשודרת. כיום, יותר ויותר אנשים חיים את המרחב האינטרנטי וזונחים את המדיה הישנה. האינטרנט כבר מזמן אינו מקומם הבלעדי של נערים ממושקפים ו"גאוני מחשב". המדיה המקוונת מתאפיינת בחוקי משחק משלה שמשתנים ללא הרף ומי שרוצה להיות עדכני חייב להיות עם "יד על הדופק" כל הזמן ולהתאים עצמו לשינויים ולקצב המסחרר, לעיתים רק לפני 20 שנים שכנע אותנו דבליה גליקמן בפרסומת המקסימה ש"אם אתה לא שם, אתה לא קיים". "שם" היה אז דפי זהב. היום "שם" זה הפייסבוק.

לפייסבוק כוח עצום ונוכחותו בחיינו ממש ממכרת. מדובר באתר השני בפופולריות שלו בישראל אחרי 'גוגל' ומחקרים מראים כי ישראל נמצאת במקום השמיני בעולם בשיעור השימוש בפייסבוק. ל-40 אחוז מהישראלים יש פרופיל ברשת החברתית הזו, כלומר כמעט לכל אדם שני! מחקרים אחרים מראים כי מרבית האנשים גולשים בכניסתם לאינטרנט היישר לרשתות החברתיות ורק אחר כך לאתרי החדשות כדוגמת ynet, nrg, walla, ועוד...

עם חדירת הפייסבוק לחיי היומיום של כמעט כל אחד ואחת מאיתנו, החלו מותגים, מעצבים ורשתות להבין את חשיבותה של המדיה החברתית בהצגתה של תשוקה למותג וביצירה של נאמנות מצד הלקוחות, ואנשי שיווק מיהרו לאמץ אסטרטגיות המופנות ספציפית למטרות הללו. כיום אין כמעט מותג, מעצב או רשת קמעונאית שלא מתחזקים נוכחות ופעילות ענפה בכמה חזיתות שונות

של מדיה חברתית, שהראשית בהן היא כמובן הפייסבוק. "אנשים רוצים להרגיש מחוברים וניראות במדיה החברתית היא קריטית" אומרים בענף.

הפייסבוק, עבורנו, הוא כלי עבודה המאפשר לנו לפנות ישירות, בצורה אישית וללא מתווכים לתושבים שלנו, ללקוחות שלנו. ההשקעה קטנה לעומת התמורה העצומה לכן, זה אך טבעי כי גם המועצה האזורית תשיק דף פייסבוק משלה. דרך רשת חברתית זו ניתן לתקשר עם תיירים פוטנציאלים, מתיישבים פוטנציאלים, קניינים פוטנציאלים, עובדים פוטנציאלים (רופאים, מורים, חוקרים ועוד...), לספר על תופעות טבע מדהימות, להעלות תמונות, למכור או לקנות ולשתף במידע. אנחנו מזמינים אתכם להתחבר, לספר, לכתוב, להגיב ולהעשיר את המידע הנכתב.

חפשו אותנו תחת הערך "ערבה" והכי חשוב - אל תשכחו לעשות "like".

עיתון ערבות

עורכת ראשית אוסי ניר • מו"ל מועצה אזורית ערבה תיכונה • מייל ossi@arava.co.il • אתר הערבה www.arava.co.il
 המערכת 08-6592229 / 052-8666111 / פקס: 08-6581487 • פייסבוק www.facebook.com/arave_t
 עיצוב גרפי והפקה סטודיו ערבה • תמונת השער פסטיבל "לוי קרטונג" בפארק ספיר • צילום תמונת השער גלעד לבני

עסקים כרגיל

לאחר הפסקה ארוכה בת מספר חודשים, העיתון מנער אבק וחוזר לפעילות שוטפת. העובדה שהוא חסר לרבים מכם מראה כי הצלחנו, בשנים של מאמץ משותף, ליצור פלטפורמה שהיא קהילתית ומעניינת.

לשיווק, העצמה ונטוורקינג. עוד על הפורום ועל יזמויות נשים נוכל לקרוא בעמודים 27-35.

נתקלתי במשנתו של בני רוקח, מנחה "זה הסוד שלי", על מטרותיו המרכזית של כל עסק ואני מביאה אותה בפניכם.

למחשבות, רעיונות ותחושות. שנת 2010 הייתה שנה סוערת וגדושת פעילות. ראש המועצה מסכם שנה ונותן הצצה לעבר שנת 2011 העומדת בפתח.

בגליון זה נוכל להחשף לפעילות חדשה בערבה. הקמת פורום נשים לעסקים. נשים יזמויות בערבה המתאגדות תחת מטריה משותפת

התודה, כמובן, היא לכותבים שלנו. כותבי המדורים מן הקהילה ועובדי המועצה והשלוחות המקפידים לעדכן ולספר בכל גיליון מה נעשה בגזרת פעילותם.

זה הזמן לפנות שוב אליכם, התושבים, ולהזמין אתכם לקחת חלק בגיליונות הבאים ולחשוף אותנו לתחום עיסוק חדש שלכם, יזמות מרעננת או אפילו

מטרות המרכזית של כל עסק

מטרותו של כל עסק היא לא להרוויח כסף, גם לא להעשיר את כיסו של בעליו. מטרותו של עסק היא אחת ויחידה!

לשפר את חייהם של כמה שיותר אנשים.

ככל שהעסק ישפר את איכות חייהם של כמה שיותר אנשים - כך הוא ייצר יותר כסף. נוסחה פשוטה ונכונה.

כשיש לך מוצר איכותי, עם שרות מצוין ואותו מוצר אכן מעניק ערך מוסף אמיתי ללקוח, הלקוח ירכוש פעמים נוספות בעסק ואולי ירכוש מוצרים נוספים או יספר לסביבתו על הפתרון שהוא מצא ששיפר את איכות חייו.

ככל שהעסק שלך ייתן שרות למספר רב יותר של אנשים - כך פוטנציאל ההכנסה שלו יגדל.

וככל שהעסק שלך ייתן שרות למספר רב יותר של אנשים, כך תידרש כבעליו של העסק להתחיל ולהעסיק עובדים. עובדים אלו, יקבלו ממך משכורת ובכך אתה משפר את איכות חייהם גם כן!

אדם עשיר, בעלים של עסק מצליח מעניק ומשפיע לאחרים, מעצים ומשפר את חייהם של כמה שיותר אנשים מסביב.

הוא משפר את איכות חייהם גם של הספקים שלו

אשר מהם הוא רוכש סחורה או מקבל שרות. הוא אפילו משפר את איכות חייו ברגע שהוא משלם מיסים על הרווחים שהוא קוטף. מערכת מופלאה זו של יחסי גומלין בין אנשים היא המנוע של הכלכלה המתפתחת והמתרחבת לאורך זמן. פשוט אין דרך אחרת.

ברגע שבעליו של עסק נותן לסביבה - על פי חוק הנתינה - הוא מקבל חזרה! פי כמה וכמה!

ולכן הוא הופך להיות ראוי לקבל שפע. הוא הופך להיות כלי קיבול.

ישנם אנשים שחושבים בקטן מכיון שהם חוששים לגדול. הם חוששים לטפל בכל כך הרבה לקוחות, להעסיק כל כך הרבה עובדים. בכך הם פועלים בניגוד לטיקרון הקיים ביקום שלנו להתרחב, לשפר ולהשתפר כל הזמן למען האנשים.

בדרך כלל, כשהעסק שלך גודל, קיימת לך היכולת להעסיק מנכ"ל איכותי שינהל עבורך את העסק. אתה מגלה שאתה מקבל פרס נוסף מעבר לכסף - גם זמן פנוי להנות ממנו.....

לכן כדאי להציב לעצמנו מטרה אחת ברורה ומרכזית: **"לשפר את חייהם של כמה שיותר אנשים"**. הכסף יבוא אחר כך.... ובגדול!

קריאה מהנה!

גן משחקים בישוב ספיר

נאבקים על הבית

מסיימים שנה

בימים אלו אני מציין 3 שנים בקדנציה ואנו בעיצומה של שנת פעילות עמוסה וגדושת אירועים שאופיינה במאבקים רבים למען הישרדותנו - מאבק באיתני הטבע ומאבק בבירוקרטיה. תחליטו אתם מה קשה יותר...

יריית הפתיחה הייתה, למי שזוכר, בקול סערה כערבה מוכת שיטפונות אשר בעקבותיהם נגרם נזק רב לתשתיות, שנאמד במיליוני ש"ח. מוקשים שהנחו על ידי הצבא בשנות ה-60 נסחפו בשיטפונות ואנו נאלצנו לטפל בדחיפות בנושא לאור

הסכנות הטמונות בכך. במהלך השנה טיפלנו בנושא שיקום תשתיות. **גזירות בנושא טובדי חקלאות תאילנדים** אילצו אותנו לצאת למאבק מר וממושך בניסיון להחריג את הערבה התיכונה.

במסגרת המאבק יצאנו להפגנות הן בצמתי ישובי הערבה ואף בירושלים, הוזמנו לשיבה בכנסת יחד עם תלמידי התיכון ואירחנו חברי כנסת ומחליטנים כדוגמת ראש מינהל האוכלוסין, אמנון בן עמי, יו"ר הוועדה לענייני עובדים זרים, יעקב כץ (כצ"ה) ומשלחת ח"כים בראשות יו"ר הכנסת, רובי ריבלין.

המערכה על זכותנו לקיים חקלאות והתיישבות בערבה, לא תמה ועדיין לא הגענו אל המנוחה והנחלה. יחד עם זאת, המאבק שהחל לפני יותר משנה, מיצב אותנו בעיני מקבלי ההחלטות כאזור ללא חלופות כוח אדם בעוד תחום החקלאות הוא עדיין מקור הפרנסה העיקרי שלנו. מצב

זה מזכה אותנו באוזן קשבת במשרדי ממשלה שונים ובניסיון אמיתי למצוא פתרונות יצירתיים והולמים אשר יאפשרו לנו להמשיך ולקיים חקלאות

ברמה הגבוהה ביותר. בין ההחלטות שהתקבלו בתקופה זו הם הארכת שהות 63 חודשים - שלוש פעמים - החל מ- 1.11.09 ועד 31.12.10, זיכוי נוטשים מעל 3 שנים, ומהמאגר לאחר תקופת מבחן, וכן הארכת תקופת אינטר ויזה ל-90 יום. בנוסף, הוכנו שתי הצעות חוק בנושא ביטול היטל מעסיקים וכן הוצאת הערבה ורמת נגב ממתווה פוחת ארצי של עובדים זרים וקביעת מכסת ברזל לאזורים אלו. בימים אלו אנו יוצאים למערכה נוספת להמשך המאבק על עתיד החקלאות בערבה. זאת, על מנת לייצר מצב של עבודה חקלאית יציבה ואמינה, שמגיעה לתוצאות המקצועיות והטובות ביותר בעבודת השטח ומספקת תוצרת חקלאית איכותית וזמינה לשווקים בארץ ובחו"ל. המאבק, הפעם, מאגד את כלל חקלאי הארץ אשר השביתו פעילות והתוצרת לא הגיעה לשווקים, במשך מספר ימים.

חתימת ההסכם במאי 2009 נקלטה על ידי באופן מיידי כהסכם שהוא אסון לחקלאות ישראל. בספטמבר 2009 פניתי למנהיגי המגזר החקלאי לצאת למחאה

הפגנה בצומת הערבה

ארצית. לצערי הרוב לא נענה ולכן יצאנו למערכה לבד עם תמיכה מועטת יחסית ברמה הארצית. לשמחתי, גם אם באיחור מה, "נפל האסימון" והמאבק הפך לארצי. אנו מנסים לקדם שלוחה של משרד הפנים לטיפול בעובדים ובכך לחסוך את הנסיעות הארוכות תוך אובדן ימי עבודה רבים.

בנוסף, טבעת החנק מתהדקת עוד ועוד בדמות **ביטול הטבות המס ליחיד** ואנו חידשנו את הגשת בג"צ בנושא.

חברת "אשחר" התחילה בתהליך קהילתי **ארגוני בישוב ספיר**, זאת, בשיתוף פעולה מלא עם ועד הישוב. נציגי החברה, עמחי פרץ וורד קרליבך, סיימו את שלב א' שכלל מיפוי ואבחון ואנו בפתחו של שלב ב' שעוסק בלימוד ההמלצות ויישומן בשטח. אני מאמין כי חיזוק ספיר יביא לחיזוק הערבה כולה. במקביל לתהליך הקהילתי ארגוני בישוב, אנו מקדמים בנייה של 35 יחידות "ירקות" בספיר ומנסים לבנות גרעין התיישבותי במקום שיושג על תושבים יזמים ועצמאיים כדוגמת אומנות או תעשייה זעירה. השתתפנו ביריד התיישבות בנמל תל אביב, אנחנו בקשר בנושא עם תנועת 'אור' ויש כמה וכמה כיוונים ורעיונות.

ארבע **תוכניות אב** טופלו וקודמו במועצה בשנה האחרונה - **פיתוח בר קיימא, חינוך, ספורט, בריאות והגיל השלישי**. תוכנית הגיל השלישי הסתיימה ואנו מטפלים בהמלצותיה. קלטנו לא מכבר רכזת לנושא הגיל השלישי שתטפל גם בנושא הבריאות, המעסיק אותנו רבות לאחרונה, לאור עזיבה פתאומית של רופא אזורי והקושי העצום בהבאת רופא משפחה לאזור. במסגרת מאמצים אלו חברנו למועצה האזורית 'חבל אילות' בניסיון לאתר רופא מבית החולים 'וספטל', פנינו לחברת הכנסת ד"ר רחל אדטו, רופאה במקצועה, ולשעבר סגנית מנהל בית החולים שערי צדק, עוסקת בכנסת בעיקר בקידום נושאי בריאות ורפואה,

בפני הציבור.

בתחום הספורט, אנו משיקים תוכנית אב לספורט ותרבות הפנאי. בבסיס הרעיון עומדת כוונה ברורה לשיפור איכות חיינו. מסתבר שיש עוד דברים שיש ביכולתנו לעשות כדי לשפר את סכוינו לחיות חיים בריאים ומספקים. בנוסף, ברצוננו למצב את האזור ככזה המקיים אורח חיים בריא ומכיר בחשיבות תרבות הפנאי והספורט.

ארגון הבריאות העולמי הגדיר את המונח בריאות כ"מצב של רווחה גופנית, נפשית וחברתית הכולל גם את היכולת לנהל חיים פוריים מבחינה חברתית וכלכלית". עקרונות הבריאות לפי הרמב"ם הם – בולם רוגזו יפחית אוכלו ויגביר תנועתו. אנו מאמינים כי פעילות גופנית הגיונית, תזונה נכונה וגישה חיובית לחיים תורמים לבריאות ולאיכות החיים והינן בעלות השפעה חיובית מכרעת בהגיענו לגיל השלישי. על מנת ליישם רעיונות אלו, נדאג למגוון של מתקני ספורט מתקדמים ונופש פעיל ונתמקד בפיתוח מגוון פעילויות ספורט לתושבי האזור, משלחות ונבחרות מחוץ לאזור. זאת,

פנינו למזכירות איגוד רופאי המשפחה, פרסמנו באתרי אינטרנט המיועדים לציבור הרופאים, פנינו להנהלות בתי החולים בארץ ואף הפקנו פליירים אותם הצגנו בכנס רופאי המשפחה שהתקיים לפני מס' חודשים. למרות כל זאת, טרם נמצא רופא המוכן להעתיק מגוריו לערבה. בהמלצת ח"כ זאב בילסקי, פנינו לעמותת "נפש בנפש" שהשיקה תוכנית מענקים מיוחדת עבור רופאים יהודים מארצות דוברות אנגלית במטרה להעלותם לארץ ולשלבם בהצלחה במערכות הבריאות בארץ. נכון להיום, אנחנו עדיין במשא ומתן מול שירותי בריאות כללית ולא נתפשר על הצורך במגורי הרופא בערבה ולא נקבל פתרונות ביניים לא ריאליים. בימים אלו אנו מקדמים גיוס משאבים לשדרוג המרפאה האזורית בספיר. עוד על פעילותה של רכזת בריאות וגיל שלישי תוכלו לקרוא בע"מ 18.

גם תוכנית פיתוח בר-קיימא שהונחתה על ידי חברת "צנובר" ונעשתה בשיתוף הציבור מגיעה לקו הסיום ומכאן הדרך ליישומה בשטח. עקרי התוכנית הוצגו

שבע כהן והמגן צילום: ליאור דסקל

אלעד סקר מקבל את האות מנשיא המדינה שמעון פרס

לצד קידום תיירות הספורט ושילוב עם ענף התיירות ההולך ומתפתח באזור. ד"ר שוקי דקל, לשעבר ראש מנהל הספורט במשרד המדע, התרבות והספורט ויו"ר הוועד המנהל של מכון וינגייט במשך 11 שנה, יחד עם צוות מתנ"ס ערבה ותושבי האזור שנרתמו לסייע, מקדמים את התוכנית ואנו נשמח להמשיך ולעדכן. אני מקווה שתכנית זו, כמו אחרות, תבוצע ותיושם בשטח, לרווחת כולנו.

רגעי עדנה ונחת הגיעו דווקא מכיוון **מפעלי "רותם"**. בתום שנים רבות של משא ומתן על תשלום ארנונה למועצה, סוף סוף נחתם הסכם רטרואקטיבי שכספיו הועברו לביצוע פרויקטים באזור. ישיבות ודיונים מול משרד הביטחון על תשלום ארנונה בגין המנחת, עדיין ממשיכים.

אלעד סקר ושבע כהן שתרומתם לאזור קיבלה הכרה ארצית, הסבו לנו גאווה רבה. אלעד קבל את אות הנשיא למתנדב מאת נשיא המדינה, שמעון פרס ושבע כהן את מגן סגנית השר לענייני גמלאים. השניים, תושבי עין יב, פעילים מזה שנים

מערך הביטחון וההצלה שהתקיים במהלך חודש דצמבר. בערבה מתנדבים רבים בתחום הביטחון וההצלה הכולל את יחידת החילוץ, מד"א, כיבוי אש, משמר אזרחי. מספר רב ובהחלט לא מובן מאליו. אתם עושים עבודת קודש. ישר כוח!

קרן מילגות ע"ש יאיר גוראון ז"ל תוקם על ידי משפחתו להנצחת זכרו ותרומתו הרבה למפעל ההתיישבות בערבה. אנו מציינים השנה 20 שנים למותו של יאיר, מנהל המו"פ שעל שמו נקראת תחנת יאיר ומשפחתו מעוניינת להקים קרן מילגות שמטרתה לעודד מחקר ברוח פועלו של יאיר בתחומי החקלאות, מים, אנרגיה וביוטכנולוגיה והיא מיועדת לסטודנטים בערבה. את יאיר פגשתי לראשונה באופן אישי במליאת המועצה האזורית בשנת 1988. כחקלאי בערבה משנת 1980, השנים 1985-1990 זכורות לי כאחת התקופות המרתקות והסוערות של החקלאות בערבה התיכונה. אמרתי לנעמי, אלמנתו של יאיר, באחד מביקוריה ביום הפתוח, שלא ניתן היה למצוא מקום טוב יותר, מתחנת יאיר, למחקר שוקק חיים המשפיע וישפיע על עתיד החקלאות בערבה. מקום, שבאופן אישי גורם לי לדפיקות לב והתרגשות רבה כל פעם שאני עובר לידו ונכנס אליו. מקום שהקדשתי לו 10 שנים של מסירות

ביחידת החילוץ ערבה. לאחרונה אירחנו את מפקד המחוז הדרומי במשטרה, ניצב יוחנן דנינו, שהבטיח לסייע בנושאים הקשורים ליחידת החילוץ והן לנקודת המשטרה בספיר. לאחרונה התבשרנו על מינויו למפקח המשטרה ואנו מאחלים לו הצלחה רבה ומקווים שגם עם מחליפו נזכה לאוזן קשבת, תמיכה ושיתוף פעולה. מתוך הערכה רבה והוקרה לפעילות התנדבותית בכלל ולכזו הקשורה לביטחון והצלה בפרט, יזמה המועצה ערב הוקרה למתנדבי

ביקור ניצב יוחנן דנינו

ראש המועצה בביקורו בארה"ב צילמה: קרן רותם

אהבה וחדוות יצירה.

בחודש אוקטובר נסעתי לארצות הברית להשתתף בכנס אטלנטה במסגרת חיזוק קשרים עם ארגונים ותורמים. בהרחבה על כך תוכלו לקרוא בכתבתה של קרן רותם בע"מ 10.

אי אפשר לסכם את שנת 2010 מבלי להזכיר את **שי בן אליהו**, שהלך לעולמו השנה. את שי פגשתי לראשונה בשנת 1992, במושב עין יהב, לקראת הבחירות הראשונות שנערכו במועצה האזורית הערבה התיכונה. שי קנה אותי בצניעותו וביושרו האישי.

בשנים 2001-1994 זכיתי לשרת את האזור כמנהל המו"פ תחת הנהגתו של שי בן אליהו ובשנת 1999 זכיתי להתלוות לשי לטקס בארמון המלך בעמאן למפגש עם המלך יחד עם הילארי קלינטון וכל ממשלת ירדן. שי, חלוץ ההתיישבות או כפי שקראנו לו "בן גוריון של הערבה", היה לנו לאב, מורה, חלוץ, דוגמא ומופת ההולך לפני המחנה ומפיל את הדרך למתיישבי הערבה. איש יקר שרצונו, הווייתו, ביתו וחיינו הם המקום הזה, כאן, בלב הערבה.

חברים ומשפחה באזכרה ליאיר גוראון ז"ל צילום: רונן טופלברג

חונכים את המעבדה בתחנת יאיר

מערכת ההתנדבות מבוססת על ערכים ואמונה במערכת הצבאית והמדינית. אני מניח שגם גלעד האמין בכך. מערכת צבאית, שאני כלוחם בצבא התחנכתי על העיקרון כי לא מפקירים לוחם בשטח האויב. (כתבה על פעילות ועד הפעולה תוכלו לקרוא בעמודים 36-37).

פותחים שנה

את שנת 2011 אנו מקדמים בכרחה ומציינים 20 שנים ליום הפתוח בערבה שהתחיל בשנת 1991 כתצוגה קטנה ומשנה לשנה התעצם עד היותו בשנים האחרונות לחג החקלאות הלאומי.

כבכל שנה, גם הפעם, אנו פותחים בפניכם צוהר אל עולמנו המרתק, אל הערבה. כל מי שרוצה לחוש גאווה הערכה, ושמחה מוזמן לחזות מקרוב בחקלאות משגשגת על מגוון פיתוחיה השונים, המשלבת חריצות ועמל כפיים, חדשנות ואהבת האדמה.

אזור שנחשב לא ראוי להתיישבות ובזכות האמונה, העקשנות, הנחישות והמסירות של ראשוני המתיישבים, הצלחנו להפריחו וליישב בו 3,000 תושבים.

אותן תכונות של המתיישבים הראשונים עברו לדור השני והשלישי שהתגייס למען שחרורו של גלעד במגוון רחב של פעילויות בגיוס כספים, פעילות בית ספרית, משמרות מחאה ושילוט בכביש הערבה.

כביש ארוך בעמק הערבה המוביל מיליוני ישראלים מדי שנה לחופשה באילת, בעוד גלעד בשבי החמאס.

אחוז המתנדבים בערבה התיכונה הוא מהמובילים בארץ, ליחידת החילוץ, למד"א, למשטרה, לשנת שירות וליחידות קרביות.

ניסיתי לחשוב מה גורם לנער צעיר, שכל החיים לפניו, כל הפיתויים לפניו, לרצות להתגייס, להתנדב, לתרום, לסכן את עצמו. וכל זאת, כשבארץ אנחנו נלחמים בתופעת השתמטות. התשובה היא אמן.

כאן בלב הערבה. נפל בחלקי הכבוד לחלוק עמו "עשייה משותפת" במשך כעשור. ממנו למדתי תכונות חשובות של סבלנות, צניעות, ענווה, עקשנות והתמדה.

לכולנו האובדן הוא גדול, ואנו מצווים להמשיך את מורשתו המפוארת של שי בקידום, פיתוח ואכלוס האזור.

נר לגלעד

ב-7/12 הזמנתי להדליק נר חנוכה עם משפחת שליט באוהל המחאה בירושלים. יחד עימי הגיעו מהערבה התיכונה עוד כ-50 מתנדבים ופעילים למען החזרתו של גלעד הביתה.

כבוד גדול היה לי ולאנשי הערבה התיכונה להדליק נר חנוכה ולהתפלל לחזרתו של גלעד.

בערב המרגש בנוכחות ראש עיריית ירושלים, ניר ברקת, סיפרתי להם על קומץ מתיישבים בשליחות דוד בן גוריון, אשר הדליק את האור הראשון בשנת 1959 בעמק הערבה בגבול עם ירדן. אור שמאיר את דרכנו עד עצם היום הזה.

המבנה החדש במו"פ יאיר

“בנגב יבחן העם בישראל ובמולדתו” אמר בן גוריון ו”אין כמו קסם הערבה” כתב תלמידו, כבוד הנשיא שמעון פרס, בביקורו הקודם בערבה, בשנת 2009. הקסם הזה, הוא תוצאה של אמונה רבת שנים, נחישות, עקשנות והתמודדות בלתי פוסקת שלנו בבידוד, באיתני הטבע, במחלות ומזיקים בחקלאות לצד אתגרים בירוקרטים, מחסור בתקציבים ובידיים עובדות.

שום דבר אינו מובן מאליו אך אינו מרפה את ידינו. בתנאים כמעט בלתי אפשריים יצרו המתיישבים הראשונים יש מאין והמחויבות של בני הדור השני ואף השלישי להמשיך את דרכם, מרגשת אותי. אנו רק בתחילת הדרך והאתגרים הם עצומים.

להרחיב, לפתח ולחזק את הישובים ולקלוט את הבנים ומשפחות מכל רחבי הארץ. להרחיב את המחקר והפיתוח, לדאוג חינוך, תרבות, וכמובן לרווחתם של דור המייסדים שהיום הם הגיל השלישי, ולהעצים את התיירות.

רק באותה אמונה נחישות ועקשנות וביחד נצליח לממש את החזון של כולנו להמשך פיתוח האזור.

לאחרונה, חנכנו את בניין המעבדות החדש במו"פ, המשתרע על שטח של

700 מ"ר, שימש את החוקרים במו"פ ויאפשר את קידום המחקר החדשני ביותר בתחומי הירקות, הפרחים, דגי נוי, החקלאות האורגנית, שיטות השקיה חכמות ועוד. רב המועצה, הרב משה בלוי, קבע מזוזה בכניסה לבניין שהוקם על ידי הקק"ל ואליו עברו לאחרונה משרדי המו"פ בספיר.

כבוד הנשיא שמעון פרס, אוהב גדול וידוע של הערבה, צפוי לבקר ב-19/1/11

ואנו נערכים לבואו. בביקורו הפעם יסייר בישוב צוקים ויפגש עם תושבים מן האזור, ועם חניכי המכינה הקדם צבאית ויפתח, כמובן, את אירועי היום הפתוח במו"פ.

אני מאחל לכולנו שנת פעילות עתירת הישגים, שנת פיתוח, שגשוג והצלחות. שלכם,

עזרא רבינס,
ראש המועצה
ezra@arava.co.il

מציעים עזרה - קמפיין התגייסות לשיקום הכרמל

הקהילה היהודית של מלכורן הזדעזעה עד עמקי נשמתה מן השריפה הגדולה בכרמל בתחילת חודש דצמבר וכתוצאה מכך יצאו רוב הארגונים היהודיים (קרן היסוד, קק"ל אוסטרליה, מד"א, בתי כנסת, אנשי הקהילה היהודית ועוד...) במגבית מיוחדת ובקמפיין גיוס כספים לטובת שיקום נזקי השריפה וסיוע למשפחות הניספים. במדינת ויקטוריה יש רגישות אדירה לנושא השריפות – לאחר השריפה הגדולה שהתרחשה שם לפני שנתיים שהביאה למותם של 200 בני אדם ולהרס מוחלט של ישובים הגובלים עם יערותיה הטבעיים של מדינת ויקטוריה. גם אז כמו עכשיו ההתארגנות היא מהירה ומוכיחה שוב את תמיכתם והזדהותם הרבה עם מדינת ישראל והטרנד שהתרחשה בצפון.

אורית אלקיים-כהן
מנהלת שותפות 2000 ערבה-אוסטרליה
oritELK@jafi.org.il

גן צוקים

צילמה: קרן רותם

ראש המועצה בביקורו בארה"ב

ובביצוע התשתיות.

למחרת, קיימנו מספר פגישות וחזרנו לניו יורק. בערב השתתפנו בישיבת הנהלה של קרן המים על שם נתן פרסונס שבראשה עומד בוב פרידלנד, שבשנה החולפת ביקר פעמיים בערבה והוא מעורב מאוד בקידום נושאי המים באזור. ראש המועצה הציג את האזור ונוצרו קשרים עם משתתפים ומנהלי אזורים. למחרת, הצגנו את הערבה בפני פעילים ותורמים של JNF במשרד בניו יורק. האהבה העצומה שקיימת באנשים אלו כלפי מדינת ישראל, מאוד מרגשת. בהמשך, נפגשנו עם כל צוות המשרד, מהעובד הזוטר ביותר ועד למנהל הבכיר. כולם באו ללמוד ולהכיר את הערבה התיכונה, את הצרכים והקשיים. מדובר ברובם בחברה צעירים בשנות ה-20 לחייהם, חלקם ביקרו מספר פעמים בישראל וחלקם זכו לבקר הודות לתוכנית Birth Right של JNF שמאפשרת לכל יהודי לבקר בישראל לפחות פעם אחת. נדהמתי מרמת השאלות וההתעניינות שגילו צעירים אלו. בהמשך, נאמר לי שכל העובדים של JNF תורמים לארגון בהתאם ליכולתם ומקבלים אפשרות

כנס אטלנטה, אוקטובר 2010

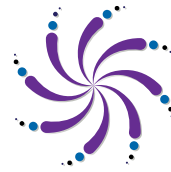
לפני כחודשיים, באוקטובר 2010, התלוויתי לראש המועצה, עזרא רבינס, לנסיעתו לארה"ב כדי להשתתף בכנס השנתי שנערך השנה באטלנטה. בנוסף, קיימנו סדרת פגישות היכרות, שם ניתנה לנו ההזדמנות להציג את הערבה התיכונה ולחשוף את הפרויקטים השונים בפני פעילים, תורמים ומנהלי אזורים של JNF. זאת, לצורך גיוס פעילים מקרב ארגון JNF ארה"ב (קק"ל בארה"ב).

הלו"ז היה עמוס וקדחתני. נחתנו בניו יורק לשתי פגישות במשרדי הארגון ומיד יצאנו לבולטימור להשתתף באירוע ביתי שכלל מצגת על הערבה ועדכון על התקדמות הבנייה בצוקים מול פעילות בארגון נשות ספיר, שהינו בעצם קבוצת נשים, פעילות ב-JNF שלפני כ-15 שנים החליטו על הקמת מעין מחלקה נפרדת בשם ארגון נשות ספיר Sapphire Society במטרה למצוא פרויקטים משמעותיים ויצירתיים. ההמשך, כאמור, ידוע, נשות ספיר, מכל רחבי ארה"ב, היו מעורבות באופן בולט בהקמת הישוב צוקים

הסבלנות משתלמת!

באחד הימים דפדפתי לי בגיליונות ישנים של עיתון ערבית. נתקלתי בגיליון מס' 31 מיוני 2008 שבו הופיעה פיסקה קצרה ב-'דבר ראש המועצה' על התחלת עבודתי והקמת המחלקה לגיוס כספים. בסיום הפיסקה נכתב "מילת המפתח – סבלנות". עם הקמת המחלקה, הוחלט על הגדרתה כפיתוח משאבים ולא גיוס כספים מהסיבה הפשוטה שהיא תעסוק בפיתוח משאבים באופן כללי ולא רק בגיוס כספים ובנוסף, תרכז המחלקה את כל ביקורי האח"מים, קק"ל ועוד שיש בהם פוטנציאל גיוס כספים. היום, כשנתיים וחצי לאחר הודעה זו, הנני יכולה לומר בלב שלם שהסבלנות משתלמת!

חלקה של קק"ל בפיתוח התיישבות ידוע ומוערך. אך האם התושבים מודעים למערכת הפועלת מאחורי כל מערך התרומות של קק"ל בחו"ל? כבר באוגוסט 2008 זכיתי להתוודע לפעילות המדהימה של JNF אוסטרליה ולקהילה היהודית התומכת והפעילה. בעקבות הקשרים שנוצרו אז הצלחנו לגייס תרומה משמעותית לשיקום עצי השיטה בערבה ותרומות נוספות.

לבחור באיזה נושא: מאגרי מים, הכשרת שטחים, תשתיות ועוד. פגשתי ארגון עם גאות יחידה, מסירות, רמת ידע גבוהה – ממש חברה מעורבים – מעורר השראה.

הכנס היה איכותי, רציני, מאורגן בקפידה ומרשים. קיבלנו האפשרות להציג את הערבה בפני הקהל הפתוח במסגרת תוכנית הכנס. חלק מהקהל שהגיע, ביקר בעבר בערבה במסגרת אחת המשלחות שנשלחות לאזור. אנשים ציינו בגאווה כי הם ביקרו בתחנת יאיר וסיפרו לאחרים על הפלפלים הנפלאים שאכלו שם. כשסיפרנו על גן הילדים שהוקם בצוקים באמצעות תרומתם הנדיבה של JNF ונשות ספיר, יכולנו לראות מייד אנשים שהנהנו בראשם וחייכו, כאילו זיהו עצמם כחלק מן התורמים לפרויקט. רמת השאלות של המשתתפים הראתה כי הם מכירים את הפרויקטים השונים של JNF, קוראים ומתעניינים במידע המתפרסם על האזור. בסוף המצגת אנשים ניגשו אלינו בהתרגשות וביקשו לקבל מידע נוסף על האזור באופן שוטף. מרגש ומחמם את הלב לפגוש קהילה חמה ומחויבת כלפי מדינת ישראל, כלפי הנגב וכלפי הערבה.

מנכ"ל הארגון, מר ראסל רובינסון, קרא לאחת מהפעילות הבולטות בארגונו להיענות לאתגר העצום שבפיתוח האזור והכפלת האוכלוסייה ולארגן משלחת מומחים, פעילים ב-JNF, שתגיע לערבה למספר ימי סיור מרוכזים ובסיומם נוכל לסכם וליצר תוכנית פעולה לעשור הקרוב וכן לסייע בפעילות מול משרדי הממשלה השונים.

קרן רותם
גיוס משאבים
adc-funds@arava.co.il

הדרכת החייאה ובטיחות בדרכים במושב עידן

המועצה בשיתוף הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מבצעות פעילויות בטיחות בדרכים ביישובים.

במסגרת פעילויות אלו, התקיימה ביום ה', 28.10.10, במושב עידן פעילות לעובדים הזרים בנושא בטיחות בדרכים והחייאה. העובדים הזרים קיבלו הדרכת החייאה והשלמת ידע מציל חיים בדקות קריטיות. עוד קיבלו הדרכה בנושאי בטיחות בדרכים – נראות והראות, בטיחות להולכי רגל, בטיחות בדרכים לכלים חקלאיים, אלכוהול ונהיגה. ההדרכה הועברה על ידי חברת אבי בן רפאל בשפה האנגלית שתורגמה בעזרת מתורגמנית לתאית.

דרור שלו
קב"ט המועצה
dror@arava.co.il

ערב מתנדבים

בוגרי קורס מתמי"ד הראשון בערבה

בהחלט לא מובן מאליו ומדובר בנתון מרשים ביותר.

ראש המועצה, עזרא רבינס, בירך את המתנדבים והודה להם על פועלם "המתנדבים הם אנשי סגולה הראויים לכל ההערכה והתודה וכך גם בני משפחותיהם, שללא התמיכה והרוח הגבית, לא ניתן היה לקיים את המפעל העצום הזה". בנוסף בירכו מפקד מג"ב, ניצב ישראל יצחק, קצין הביטחון של מרכז המועצות האזוריות, תת אלוף במילואים, דובי דקל, ראש אגף קהילה-משטרה ניצב משנה יהושע באואר, מנהל מרחב נגב במד"א, מגן משנה איציק אלפסי. שבע כהן בירכה בשם המתנדבים.

במהלך הערב הופיעו להקת מג"ב ונראו סרטונים על פעילות היחידות השונות.

ופועלים במסגרת המשמר האזרחי. בקרוב צפוי להיפתח קורס נוסף ל-25 מתנדבים נוספים. בתחילת הערב פתחנו בדקת דומייה לזכר הרוגי אסון הכרמל ובברכת חזק ואמץ לכל כוחות הביטחון, החילוץ וההצלה של המחוז הצפוני.

בערבה התיכונה פעילים בהתנדבות יחידת החילוץ המונה 80 מתנדבים, יחידת התערבות מועצתית המונה 30 מתנדבים לוחמים, מד"א המונה 40 מתנדבים, מערך הכבאות וההצלה המונה 10 מתנדבים, יחידות כוננות יישוביות המונות 50 מתנדבים, מתנ"א המונה 35 מתנדבים ו-25 מתנדבים, מסיימי קורס מתמי"ד שנכנסו, בשעה טובה, לנעלי המשמר האזרחי. סך הכול כ-300 מתנדבים מתוך אוכלוסייה כוללת של 3,000 תושבים המבצעת מאות פעילויות של הצלת חיים בשנה. זה

ערב הוקרה למתנדבי מערך הביטחון וההצלה

בערבה התיכונה כ-300 מתנדבים העוסקים בביטחון והצלת חיים. ביחס לאוכלוסיית הערבה, 3,000 איש, הרי שמדובר באחוז התנדבות יוצא דופן. ביום ראשון, 12/12/10, הצדיעה המועצה האזורית למתנדביה העוסקים בביטחון והצלה. בפתח הערב נערך טקס סיום קורס מתנדבי מתמי"ד של מג"ב.

הערב נערך בערבה בחסות הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. בפתחו, נערך טקס סיום קורס מתמי"ד הראשון בערבה אותו סיימו 25 בוגרים, מתנדבים שקיבלו תעודות מאת מפקד מג"ב, ניצב ישראל יצחק וראש המועצה, עזרא רבינס. עתה הם מתנדבים במדים

"לוי קרטונג"

לראשונה בישראל ובערבה - טקס "לוי קרטונג" התאילנדי

בכל שנה נערך הפסטיבל המרשים בתאילנד בחודש נובמבר בליל ירח מלא והשנה, גם בערבה.

ביום ראשון, י"ד בכסלו, 21/11/10 החל משעה 17:00 אחר הצהריים, התכנסו

המשתלמים התאילנדים ולצידם רבים מתושבי הערבה לטקס "לוי קרטונג" בפארק ספיר בו הושטו סירות זעירות ובתוכן נרות במי האגם.

התאילנדים נוהגים ליצור סירות זעירות מעלי בננה (קרטונג) ובתוכן מניחים קטורת, פרח נר ומטבעות ומשיטים מאות סירות מאירות כאלו במי הנהר כדי לשלח את המזל הרע, להודות לאל הנהרות

ולהתפלל לשלום ואחוה. הטקס התקיים בו זמנית בירדן וברחבי העולם. הטקס נפתח בברכת הנזיר שהגיע במיוחד מאוסטרליה, ולאחריו התקיים טקס רוחני הכולל מדיטציה ותפילה ובסופו הופרחו לאוויר בלוני אש. אחת התפילות הוקדשה לגלעד שליט ובה בקשה לשחרורו. המשתלמים התאילנדים אף הכינו עבורו סירה מיוחדת ובה תמונתו והשיטו אותה במי האגם.

מתפללים לשלום ב"פארק ספיר" צילומים: גלעד לבני

איכות הסביבה

כנס בנושא פיתוח בר קיימא

בתאריכים 3-4/11/10 התארחו בערבה, 70 מנכ"לי חברות, ראשי מועצות אזוריות ובכירים משרדי ממשלה וארגוני סביבה במסגרת שיח עמיתים בנושא משמעותה של הקיימות בערבה ובנגב. המסקנה: מידתיות בגבול הדק בין הפיתוח והשימור.

מפגש שיח העמיתים, מאורגן זו הפעם התשיעית ברציפות, על ידי הועדה הבין-משרדית לתוכניות אב לקיימות

במועצות האזוריות אותה מנהלת ד"ר רונית דוידוביץ'-מרטון ועמותת 'ארץ אהבתי', עמותה סביבתית מייסודו של מרכז המועצות האזוריות אותה מנהל מיקי ליפשיץ. לראשונה, תוכנן השיח, כמפגש ייחודי בן יומיים כהצדעה ליוכל שנים להתיישבות בערבה וכן מתוך רצון למקד את הדיונים באזור זה, המציף את סוגיות הקיימות בדפוסים קיצוניים וייחודיים. מעין "מראה" המשקפת לכולנו את הדילמות, והנושאים עימם נדרש להתמודד במסגרת התכנון, היישום וההטמעה של פיתוח בר קיימא במרחב הכפרי. על רקע ייחודיות השיח, איפשר

סדר היום הכרות עם האזור ממגוון זוויות ראייה. את המפגש פתח ראש המועצה, עזרא רבינס, בהצגת אזור הערבה ובדילמה בין חזון הפיתוח לבין הרצון להישאר "ארץ בראשית". סדרת הדיונים, הפאנלים וההרצאות התמקדו בהצגת **מדיניות התכנון הסטטוטורית והיזמית**, דגשים לפיתוח האזור - מזווית ראייה של מגוון משרדי ממשלה ומקבלי החלטות.

המשמעות הכלכלית של הקיימות - בהתייחס לשטחים הפתוחים, צרכי תעסוקה, חקלאות - בדגש על מחקר ופיתוח, תעסוקה מרחוק ועוד.

ההיבטים החברתיים - קהילתיים, המעלים סוגיות של צמיחה דמוגרפית, חברה יציבה, אטרקטיביות למשיכת

משתתפי הכנס בסיום

הכפר, המשרד להגנת הסביבה, משרד הרווחה, קק"ל, ארגוני סביבה, רפרנטים לתכניות אב לפיתוח בר קיימא במועצות האזוריות, ראשי רשויות דרומיות, איגודי ערים לאיכות סביבה, יועצים המלווים את התהליך לצד מומחים מן הערבה בנושאי חקלאות, תיירות ופיתוח.

הטמעת תפיסת הקיימות במגזר הכפרי הינה בעלת השלכות מרחיקות לכת על המרחב הכפרי בפרט והחברה הישראלית בכלל. שכן, למעלה מ-90% מהשטחים הפתוחים בישראל, על מגוון מרכיביהם, מצויים מתחומי השיפוט של המועצות האזוריות. מחויבותן של המועצות האזוריות לפיתוח בר קיימא משמעותו העיקרית טמונה בדפוס פיתוח המכירים בחשיבות השמירה על השטחים הפתוחים, שימור מורשת ותבנית הנוף, מיצובה של החקלאות בחיי הכפר הישראלי והטמעת אורחות חיים כפריים בקהילות. כל אלה מקבלים משנה תוקף בחברה הישראלית העירונית, ומשקפים הלך רוח חדש בהתיישבות הכפרית.

סיגל שגב
מנהלת היחידה הסביבתית
sviva@arava.co.il

קיימא – מהו מקומה של החברה והקהילה בעשייה המקיימת?

פריפריה או מרכז - סדרת סוגיות מתודולוגיות ומעשיות אשר עלו לאורך הדיונים ומחייבים חשיבה חדשנית, פורצת דרך, אשר תאפשר לפריפריה להתפתח בדפוסים המתאימים, המשקפים את ייחודיותה, יתרונותיה היחסיים וערכיה. כמו כן התקיים פאנל ראשי רשויות בהשתתפות עזרא רבינס, אודי גת מחבל אילות ושמוליק ריפמן מרמת הנגב.

במהלך השיח יצאו המשתתפים לסירים באזור בדגש על הרגישות בין תוכניות הפיתוח והשימור הסביבתי, בהם ונחשפו לחקלאות "חכמה" במו"פ, סיירו במאגרים, מצפורים וכן ביקרו ביישוב צוקים כאורחיהם של רינת בשן ויאיר בילינסקי, והתרשמו מהתיישבות מדברית תיירותית ואקולוגית, המוכיחה שאפשר גם אחרת..... משכימי הקום זכו להיכרות עם הזנבנים – בהדרכתו של עודד קינו.

שיח עמיתים, שהולך והופך ל"מסורת" מבוקשת, הינו פורום תומך הנועד ללימוד הדדי, החלפת ניסיון, העשרה, עדכון, והעלאת סוגיות לדיון. בין משתתפיו נציגי משרד הפנים, משרד החקלאות ופיתוח

אוכלוסיה, היצע שירותים והזדמנויות להגשמה עצמית וערכית. כל אלה הוצגו תוך שילוב נקודות מבט של קובעי מדיניות ואנשי מקצוע במשולב עם נציגי השטח, הקהילות, התעשייה, החקלאים והתושבים. בין משתתפי הפאנלים היו עודד קינו מספיר ונועה שחק מחצבה כנציגי תושבים, שולה שחם מעין ירב שהביאה עימה זווית של תעשיינית מהאזור וינון עפאיים שסיפר על משק בר-קיימא שהקים בעידן.

צמיחה דמוגרפית - משמעויות של היקפים, קצב, פיתוח היצע שירותים, חיי חברה וקהילה, אורחות חיים ערכיים וכד'. כל אלה - תוך הצגת משמעותה של הקיימות וההזדמנויות אותן היא פותחת בפני הנגב - לתפיסה עכשווית, חדשנית המשקפת את הייחודיות והפוטנציאל הטמון בו לצמיחה בת קיימא. במהלך הפאנל ניתנה סקירה מקיפה מאת גיל סלוין בנושא.

כלכלה מקיימת - משמעויות, דילמות, דפוס תעסוקה, מקומה של החקלאות כמנוף תעסוקה וכלכלה בכפר העכשווי ובאזורים ייחודיים, מקומו של המחקר והפיתוח, הידע בכלכלת האזור ועוד. **חברה וקהילה -** כמפתח לפיתוח בר

20 נאמני ניקיון הוסמכו בערבה במסגרת פרויקט "נאמני ניקיון" של המשרד להגנת הסביבה

בתאריך 10/11/8 הוסמכו 20 נאמני ניקיון בערבה. מדובר במתנדבים מכל היישובים בערבה המכירים בצורך לקחת אחריות ולפעול למען ערבה יפה ונקייה יותר. הלכלוך אינו גזירה משמיים, אלא מעשה אדם. בידנו לקבוע את פני הסביבה ולהשפיע על האופן בו אנו נראים בעיני עצמנו ועל האופן בו אחרים מתייחסים אלינו. נאמנים אלו הם ההוכחה לכך שיש מי שאכפת להם והם דואגים לדורות הבאים.

ההסמכה הייתה בצופר. מדריך מטעם המשרד להגנת הסביבה הרצה לנאמנים בנושא עיקרי חוק שמירת הניקיון, סמכויותיהם של נאמני ניקיון, אופן אכיפת החוק הלכה למעשה ונהלי המשרד להגנת הסביבה. רק לאחר השתתפות בהדרכת הסמכה מקבל הנאמן תעודת החתומה על ידי השר להגנת הסביבה. בעלי תעודת נאמן רשאים, בתוקף הכשרתם וסמכותם לפעול נגד העוברים על חוק שמירת הניקיון ולהגיש דו"חות למערך ברירות משפט במשרד להגנת הסביבה.

המו"פ המדעי - אקולוגי האנשים שמאחורי המחקר

המו"פ המדעי - אקולוגי הערבה התיכונה הינו שלוחה של מרכז מדע ים המלח והערבה שהוקם לפני שלוש שנים. המו"פ משמש בית אקדמי ומקצועי למגוון חוקרים אשר קבעו את ביתם בערבה התיכונה. המחקרים המתקיימים במו"פ עוסקים במדע בסיסי ויישומי, חלקם בזיקה ישירה אל הסביבה המדברית הייחודית בערבה. המו"פ פועל בחסות מדעית של אוניברסיטת בן גוריון. התקציב לפעילות המו"פ ניתן ע"י משרד המדע, המועצות האזוריות שבמרחב וגורמים נוספים. תקציבי המחקר לפעילות המו"פ ממומנים על ידי גופים אקדמיים ומקרנות מחקר ייעודיות. מטרתנו היא לאפשר לסטודנטים, חוקרים ומדענים אשר מתגוררים או רוצים להתגורר באזור לערוך את מחקרם במו"פ המדעי- אקולוגי ובכך ליהנות מאווירה לימודית, ממעבדה חדישה ומציודת ומהרצאות מרתקות.

הפעם בחרנו להביא בפניכם את האנשים שמאחורי המחקר. מי הם ומה הם חוקרים. אנו מזמינים את כל תושבי הערבה אשר מעוניינים להשתלב במחקר והפיתוח המדעי להצטרף אלינו.

ד"ר רבקי אופיר

רבקי חיה במושב חצבה משנת 1973. אמה לרעות, ניצן ואפרים וסבתא לנועה ועמליה. רבקי סיימה את לימודי הדוקטוראט בשנת 1988 והצטרפה למו"פ המדעי- אקולוגי כעשר שנים לאחר מכן, ב- 1998. מאז ועד היום היא הרוח החיה הפועלת לשימור המו"פ והתחדשותו.

נושאי המחקר שלה כיום: צמחי מדבר ותבלין כמקור לחומרי מרפא:

• מחלות ניוון מוח (כמו אלצהיימר)-

המערכת המחקרית: תאי מוח של חולדה, תולעת (נמטודה מהונדסת למטרות מחקר ושמה *C. elegans*) ועכבר המהווה מודל למחקר פרה-קליני למחלת אלצהיימר.

• סרטן מסוג לאוקמיה/לימפומה- המערכת המחקרית: תאי סרטן הגדלים במעבדה, ועכבר המהווה מודל למחקר פרה-קליני ללימפומה.

ד"ר ניבה בלום

מתגוררת במושב עידן. אמה לבארי ויהלי. סיימה דוקטוראט במכון וייצמן בשנת 2009 והחלה השנה במחקר כפוסט-דוקטוראנטית במעבדתו של ד"ר אלון מונסונגו באוניברסיטת בן גוריון. חוקרת את מעורבות מערכת החיסון במחלות ניוון מוח כמו אלצהיימר ו-ALS.

ניבה מקימה בימים אלה מתקן מחקר לגידול דגי זברה אשר מהווים מודל מחקרי למחלות רבות. המחקרים שעתידיים להתקיים בשימוש במתקן הדגים:

• פיתוח מודל בדגי זברה לחקר המעורבות של מערכת החיסון בהתפתחות מחלת האלצהיימר: ברור הגורמים התורמים להתפתחות המחלה ושימוש במודל למציאת תרופות חדשות למחלה או למניעתה.

• שימוש בדגי זברה לסריקה רחבת-טווח של ספרית חומרים במטרה לאתר חומרים מדכאי התפתחות גידולים ממאירים.

• שימוש בדגי זברה לאיתור רעילות של חומרים המיועדים לפיתוח תרופות ולניתור מי קדוחים לנוכחות של רעלים ומלחים.

יעל בר-לבן

מתגוררת במושב עין יהב משנת 1999. אמה לעומר, יואב, ויפתח. את התואר השני סיימה באוניברסיטה העברית בשנת 2003 בנושא פיטופתולוגיה.

ד"ר רבקי אופיר

ד"ר ניבה בלום

יעל בר-לבן

קול קורא לסטודנטים לתואר שני ושלישי

לקראת מחקר אקדמי במרכז מדע ים המלח והערבה

סטודנטים בעלי עניין מוזמנים להצטרף למרכז המדע כתלמידי מחקר לתואר שני ושלישי. עדיפות תינתן למחקרים בו יטלו חלק סטודנטים בני משקים מהאזור, שלהם הכרות טובה עם אזור ים המלח והערבה. עבור כל סטודנט ננסה למצוא מלגת מחקר ומלגת מחייה.

תחומי המחקר שבהם נתמקד הם: בריאות, ביזכמיה, וביוטכנולוגיה (במסגרת מעבדת דגי הזברה אשר מוקמת בימים אלה), צמחי מרפא והשפעתם התרפויטית, רפואת סביבה, ארכיאולוגיה, גיאולוגיה, אקלים, אנרגיה מתחדשת (היבטים טכנולוגיים וסביבתיים), מים (משקעים, שטפונות ומי תהום), אקולוגיה של ים המלח והערבה, חינוך מדעי וסביבתי. המחקר יעשה דרך מרכז המדע ובשיתוף עם כל אחת מהאוניברסיטאות בארץ, בהתאם למוסד בו לומד הסטודנט (ולא רק דרך אוניברסיטת בן גוריון).

עודד קיין

נועה שחק

ולריה הוכמן אדלר ודב אדלר

בשמורת שיזף בהנחייתו של פרופ' אמוץ זהבי.

בימים אלו מתחיל את הדוקטוראט על היבטים שונים בהתנהגות ודינאמיקה של אוכלוסיית הזנבנים בשמורת שיזף בהנחייה משותפת של פרופ' ארנון לוטם מאוניברסיטת ת"א וד"ר אמנדה רידלי מאוניברסיטת מקווארי-סידני, אוסטרליה.

ולריה הוכמן אדלר:

בוגרת תואר שני בלימודי מדבר בשדה בוקר 2004 בתחום האקולוגיה, סטודנטית לדוקטוראט משנת 2007 בהנחיית פרופ' יעל לובין מקמפוס שדה בוקר. בוחנת את ההשפעות של החרקים הטורפים המסחריים על אוכלוסיית החרקים הטבעיים במדבר.

דב אדלר:

בוגר תואר שני בב"ס ללימודי מדבר בשדה בוקר 2005 בתחום חקלאות ואקולוגיה שם הכיר את ולריה. סטודנט לדוקטוראט משנת 2009 בהנחייתו של פרופ' עידו יצחקי, ופרופ' יורם גרשמן מאוניברסיטת חיפה. חוקר את צמח הרכפתן המדברי לצורכי חיטוי קרקע לפני זריעה כתחליף לחומרים כימיים. ולריה ודב גרים בנאות הכיכר והורים לזאב.

למידע נוסף ופרטים ניתן לפנות לד"ר רבקי אופיר: rivir@bgu.ac.il

את לימודי הדוקטוראט החלה השנה תחת הנחייתה של ד"ר ענת בן צבי בשיתוף עם ד"ר ריבקי אופיר, בנושא חקר מחלות שנגרמות על ידי מבנה לא תקין של חלבונים. בעבודתה נעזרת בנמטודה מחקרית (לא פתוגנית) כחיית מודל למחלות של ניוון תאי עצב/שריר (אלצהיימר, פרקינסון, ALS).

נועה שחק:

חברה במושב חצבה החל משנת 2001. נשואה לעטר שחק ואם לניר, מעיין, ותמר. את התואר השני סיימה בפקולטה לחקלאות בשנת 1998 בנושא אנרגיה מתחדשת, ועוסקת בחקלאות מאז הגיעה לחצבה. את לימודי הדוקטוראט החלה השנה בהנחייתו של ד"ר גדעון גרפי מהקמפוס של אוניברסיטת בן גוריון בשדה בוקר, ובשילוב עם ד"ר ריבקי אופיר. מחקרה עוסק בחלבונים שתפקידם לבקר את התקינות של החומר הגנטי (דנ"א) בגרעין התא. חלבונים אלה חיוניים להתמודדות של צמחים ובע"ח עם גורמים סביבתיים כמו תנאי עקה (חום, חוסר נוזלים ועוד).

עודד קיין:

מתגורר בספיר משנת 2005, אבא למעין וליערה. בעל תואר שני במסלול לאקולוגיה ואיכות הסביבה של המחלקה לזואולוגיה באוניברסיטת ת"א. את המחקר לתואר ערך אודות התנהגות השיפוד והרבייה של החנקן הגדול

בריאות וגיל שלישי

בריאות והגיל השלישי

מדור בריאות וגיל שלישי הוא פועל יוצא של עבודה רחבה ומקיפה שנערכה במועצה במהלך השנתיים האחרונות והתגבשה לתוכנית אב אופרטיבית בשם "תוכנית-אב לגיל השלישי". עירית רוה, רכזת הבריאות והגיל השלישי מספרת.

בתוכנית, שהונחתה על ידי יוסי עופר וד"ר עמליה רימלט, הוצגו וגובשו 10 תוכניות פעולה אותן מומלץ לקדם במהלך השנים הבאות. זאת, על-מנת לבנות מסגרות פעילות ממוסדות דיין במועצה, שיוכלו לתת את המענים הנדרשים לצרכי האזור ההולכים ומשתנים ובעיקר עם הזדקנות האוכלוסייה.

השלב הראשון בתוכנית קבע כי יש לבנות מסגרת תפקיד נפרדת בתוך המועצה לענייני הגיל השלישי והבריאות, הממוקדת בנושאים אלה ומשלבת בתוכה שיתופי פעולה עם מחלקות המועצה המשיקות לה כמו רווחה, מתנ"ס, חינוך, החברה לפיתוח ועוד. בתחילת חודש אוגוסט האחרון, נקלטתי לתפקיד "רכזת הבריאות והגיל השלישי" במועצה.

מי אני?

הגעתי לערבה, למושב חצבה, מקיבוץ דפנה שבגליל, בעקבות מעבר לחיים משותפים עם בן חצבה. אני בוגרת תואר ראשון בחינוך ופסיכולוגיה ותואר שני ביישוב סכסוכים ומשא ומתן. במהלך השנים האחרונות עסקתי

בשני תפקידים מקבילים, מהם שאבתי את הניסיון והידע לנושא הבריאות והגיל השלישי. כיהנתי כמנהלת פרט ורווחה בקיבוצי, תפקיד רב מערכתי שכלל ניהול, טיפול וליווי כל מערכות הבריאות, קשישים, סיעוד, ורווחה שפעלו במסגרת הפנים קיבוצית וכללו ליווי עבודת המרפאה, בית-סיעודי, מסגרות לקשישים, ילדים ומבוגרים בעלי צרכים מיוחדים, שירותים פרא רפואיים ועוד.

במקביל עבדתי

כמנהלת פרויקטים ב"עמותות וותיקי הגליל", שזוהי עמותה הפועלת בחסות מועצה אזורית הגליל העליון ואמונה על פיתוח ותפעול שירותים לזקני הגליל בבית בקהילה ובאזור.

במסגרת התפקיד עסקתי בהקמה, פיתוח וניהול של פרויקטים רבים, ביניהם: 26 מועדוני זקנים בקיבוצים, מהגות - פרויקט התנדבות ותעסוקה לפנסיונרים צעירים, ריכוז תוכנית "שכונה תומכת" ועוד.

כיווני פיתוח:

עם כניסתי לתפקיד התחלתי ללמוד את האזור וצרכיו הייחודיים, מבנה האוכלוסייה, מנטאליות החיים וצפי עתידי של התבגרות האוכלוסייה. מהם החוזקות של האזור ותושביו ואיך ניתן לקדם התוכניות שהוגדרו בתוכנית האב. עבודתי מתחלקת לשני תחומים עיקריים אך משיקים:

• בריאות - ריכוז כל נושא הבריאות תחת כתובת אחת, הכרות עם עבודת המרפאות ביישובים, גיבוש מחדש של ועדת בריאות אזורית פעילה ועובדת

והבנת הצרכים והמענים שיש לתת ברמת כל יישוב וברמת האזור. במקביל, מציאת פתרונות ל-2 נושאים דחופים שעל סדר היום המועצתי - איתור רופא משפחה נוסף שיבוא להתגורר כאן בערבה ויעבוד לצידו של ד"ר מיכאל ריבקין ושיפוץ המרפאה האזורית בספיר.

• גיל שלישי - גיבוש ועדת גיל שלישי אזורית שתלווה את העבודה והפעילויות, למידת הנושא דרך הפעילות בעבר ומה נדרש בעתיד. הקמת מסגרת פעילות ומפגש חברתי ייחודי לוותיקי האזור בשתי פעילויות: "מועדון יום אזורי" שיפעל באופן קבוע יומיים בשבוע ויציע מגוון פעילויות העשרה כגון: הרצאות, חוגים, התעמלות, אומנות, מחשבים ועוד ומיועד לאנשים המעוניינים לצאת מהבית ומחפשים מקום מפגש ופעילות ברמה האזורית. במקביל, להמשיך ולהפעיל בדומה ל"מפגשים +50", שפעלו בחדווה ובאינטנסיביות במהלך השנים האחרונות, ולערוך פעילות ערב אחת לשבועיים או שלושה, סביב הרצאה, סרט או כל תוכן אחר, לצד מפגש חברתי ייחודי לאוכלוסיית היעד.

במקביל לכל אלה התחלנו, ביוזמת החברה לפיתוח, לבחון נושא של הקמת עמותה נפרדת שתרכז את כל פעילות הגיל השלישי במועצה ותהווה פלטפורמה לפיתוח והפעלת השירותים לגיל זה. יחד עם למידה ראשונית ובסיסית להקמת בית אבות בערבה.

לסיום ולקראת שנה אזרחית החדשה אני מאחלת לכולנו בהצלחה בפיתוח וקידום נושאים חיוניים אלה להווה ולעתיד הערבה ובעיקר בריאות ואיכות חיים לרוב.

עירית רוה
רכזת בריאות וגיל שלישי
iritr@arava.co.il

טעם יסבתה

קיוטרוינג יסבתה באדבר

ארוצים משפאתיים ועסקיים
בשטא או בבתיים פרטיים.
מתפריט כפרי ועד תפריט יוקרה

לפרטים והזמנות

דדוי: 054-9798231

sales@yotvata.org

facebook: pundak yotvata

חיילים בשרות סדיר, תושבי הערבה, בשבילנו אתם מספר 1

החברה לפתוח, מחלקת סלולאר מצדיעה לכם ומציעה לכם תנאים משופרים ואטרקטיביים ביותר החל מיום **1.1.2011** ולמשך יתרת תקופת שרותכם הסדיר

תמצית התוכנית

- SMS** לכל היעדים: 18 אג'
- VPN** 29 לחדש, מוגבל ל-1500 דקות.
- VPNSMS** 10 לחדש, מוגבל ל-500 הודעות טקסט.
- זמן אויר לכל היעדים: 24.8 אג' לדקה.
- דמי מגוי, בטוח ואחריות: 12 לחדש.
- עמלת החברה 0.

התוכנית תאפשר למשך תקופת השירות הצבאי הסדיר ובסיומו יחזרו התנאים הסטנדרטיים שיחולו על מגויי הערבה החברה לפיתוח. החברה רשאית לסיים את התוכנית ו/או לשנותה בכל עת ובלבד שתודיע על כך.

• בדצמבר סופי שבוע של טיולים מודרכים.

• בינואר הבא עלינו לטובה סופי שבוע של סיורים חקלאיים.

מאחורי האירועים עומדת תפיסה שבה אנחנו מבקשים להישען על תכנים שהאזור מציע בשפע ולא על ייבוא של תוכן לכאן.

דרך האירועים אנחנו מבקשים לחזק תדמיתית כי בערבה יש עניין רב ותכנים זמינים ושתמיד קורה כאן משהו ולכן תמיד כדאי לבוא לכאן לחופשה.

התוצאה המיידית של אירועים אלה היא חשיפה של הנעשה באזור בכלי התקשורת הכתובים והמקוונים וחשיפה של התיירות באזור לאורך השנה. התוצאה אליה אנחנו חותרים לטווח הארוך, היא ביסוס התיירות באזור ועלייה בביקושים ללינות וחופשה באזור.

אנחנו בתחילתו של מהלך – מסיימים שנת פעילות ראשונה במסגרת זו של פעילות – החשיפה בכלי התקשורת השונים הייתה טובה. מספר המשתתפים באירועים עדיין צריך לעלות ולשם כך יש חשיבות גם בביסוס מסורת של אירועים.

האירועים המתוכננים

לשנת 2011

(ייתכנו שינויים בתאריכים)

- 31/3-2/4 - פסטיבל נדידת האביב.
- 8-10/6 - אומנים ויוצרים בשבועות.
- 11-13/8 - אסטרונומיה.
- 14-18/10 - אומנים ויוצרים בסוכות.
- 4-5/11 - יוגה ערבה.
- 17-19/11 - נדידת הסתיו.
- דצמבר - סופי שבוע של טיולים.
- חשוב להזכיר את שותפינו לקידום ומימוש האירועים באזור.
- ראשונים שותפות 2000 אשר מהווים

אומנים ויוצרים על כביש 90

פרויקט שנולד ביוזמה משותפת עם מועצה אזורית איילות (שותפנו גם בתחום התיירות) ועם מועצה אזורית תמר ובשיתוף פעולה הדוק בין המתנ"ס למחלקת התיירות.

מטרת הפרוייקט הייתה לאגד יחד את האומנים הפועלים בעמק הערבה ולאפשר חשיפה של עבודתם לקהל הרחב.

הפרוייקט יצא לדרך בחוברת משותפת לשלושת האזורים ובה פרטים על אמני האזור.

במקביל להפקת החוברת קודם אירוע של בתים פתוחים במהלך חול המועד סוכות.

האירוע, איך נאמר זאת בעדינות, לא היה הצלחה גדולה.

פעילות אומני הערבה כללה הקמת "פורום", קיום תערוכות קבוצתיות ופרוייקט אומנים ויוצרים על כביש 90, במסגרת הפורום נערכה חשיבה משותפת, עם חברי פורום האמנים, איך עושים זאת טוב יותר, איך חושפים את האומנים והיוצרים הפועלים כאן לתושבי האזור בראש ובראשונה ואחר כך גם לקהל הרחב. מתוך החשיבה הזו נולדה "חגיגת יצירה" שהתקיימה בחנוכה בפארק ספיר.

החגיגה התקיימה בנר החמישי של חנוכה משעות הבוקר המאוחרות ועד אחרי חשכה.

בחגיגה, וזו הייתה חגיגה אמיתית, לקחו חלק פעיל אומנים ויוצרים רבים שהציעו כל אחד ואחת פעילות המתאימה לילדים ולמבוגרים – חווייה של התנסות בעשייה, בחומרים ובמגוון תחומים. כל אחד ואחת מקטן ועד גדול הורים וילדים, נכדים וסבים נהנו משעות רבות של פעילות באווירה משוחררת ובתחושה אמיתית של יצירה וחופש.

הצלחת הפעילות מצד האומנים שהפעילו סדנאות ומצד כל מי שהגיע (והגיעו רבים) מעידה שיש מקום להמשך פעילויות מסוג זה ומתוכננים בשנה הקרובה עוד שני אירועים דומים.

נעמי בקר – מנהלת מתנ"ס ערבה
רינת רוזנברג – רכזת תיירות

אילות, רצף אירועים שמטרתם לחשוף לציבור את מגוון אפשרויות התוכן והעניין שיש לאזור להציע מבחינה תיירותית.

• באוגוסט התקיים פסטיבל כוכבים וקולנוע.

• באוקטובר פסטיבל יוגה ערבה.

• בנובמבר פסטיבל צפרות.

אירועים שהתקיימו אירועים המתקיימים ואלה שעוד יתקיימו....

בחודשים האחרונים מחלקת תיירות הוציאה לפועל, במסגרת הפעילות המשותפת לערבה התיכונה ולחבל

רינת רוזנברג, רכזת תיירות
 rinat@arava.co.il
 www.arava.co.il/tourism
 טל: 1-800-225-007

האירועים ופרסומם.
 יש לנו גם שותפים משמעותיים מבית.
 צוות המתנ"ס אשר בעבודה איתם אנחנו
 מצליחים לקדם את הפקת האירועים
 ולייצר תכנים משותפים לאורחי האזור
 ולקהילה.

את גרעין המימון הראשון והמשמעותי
 לקידום האירועים התיירותיים אליהם
 מצטרפים שותפינו מחבל אילות, אשר
 שיתוף הפעולה האסטרטגי איתם מקדם
 את התיירות בערבה, וכן את הרשות
 לפיתוח הנגב אשר מסייעת לנו בקידום

צילום: עודד קינן

צילום: חיים יפים ברבלט

צילום: דני הדס

מתנ"ס ערבה - חברה וקהילה

מנגנים ונהנים צילום: דני הדס

כמוסיקאי מצטיין בצבא ואנו עומדים לקראת הקמה של קונסרבטוריון בערבה. בהתייחס למיעוט האוכלוסייה בערבה, מדובר בהישג מרשים, לכלל הדעות, ואנו זוקפים זאת, בין היתר, לרצינותו ונחישותו של רכז המוסיקה שלנו, רומן מורדכוביץ'.

"נוער מוסיקלי בישראל" היא עמותה ובראשה מועצה והנהלה המורכבים ממוסיקאים ואנשי ציבור. האגודה נוסדה בסוף שנות החמישים של המאה הקודמת כתוצאה מיוזמה משותפת של התזמורת הפילהרמונית הישראלית והפיקוח על החינוך המוסיקלי במשרד החינוך. יעוד האגודה ליזום תהליכים של שמירה על ערכי מוסיקה איכותית ורב תרבותית, טיפוח הערכה, העמקת הידע והבנת שפת המוסיקה בקרב צעירים וכלל הציבור בישראל, ובכך להוות גורם המשפיע על חברה טובה יותר, סובלנית ופתוחה גם לשונה ולאחר.

'סורוקה' לשמח את הילדים המאושפזים, בהדלקת נר ובהופעה עם תוצרים מהעבודה המשותפת במדבר. לסיום, הופיעו ברכבת ישראל במשך הנסיעה מבאר-שבע לתל אביב, ועברו בקרונות והפכו אותה לרכבת מנגנת. כל זאת התאפשר הודות לשיתוף פעולה בין מתנ"ס ערבה לאגודת "נוער מוסיקלי בישראל" הפועלת בסיוע משרד התרבות והספורט.

כעשרה בני נוער, תלמידי מרכז המוסיקה במתנ"ס, היו רשומים למחנה. נעמי בקר, מנהלת מתנ"ס ערבה ושותפה בפרויקט מציינת כי תחום המוסיקה מפותח מאוד בערבה ובמרכז המוסיקה מנגנים כמאה וחמישים ילדים, בני נוער ומבוגרים מוכשרים. מקהלת 'ערבה' שרה כבר למעלה מעשרים שנה, מופיעה ברחבי הארץ ומייצגת את הערבה בכבוד רב. ינוש הורוץ מעין יהב, שניגן שנים במסגרת חוגי המתנ"ס, הוכר לאחרונה

לראשונה בערבה - מחנה נוער מוסיקלי

מחנה נוער מוסיקלי התקיים לראשונה בערבה התיכונה בחנוכה בין התאריכים 7-3 בדצמבר 2010 לילדים מגיל 12 ומעלה המנגנים באחד מכלי הנגינה השונים לפחות ארבע שנים. המחנה המוסיקאלי התקיים במסגרת שבוע אומנות ויצירה בערבה כששיאו באירוע משותף עם אמני הערבה בפארק ספיר.

בתוכנית המחנה הופיעו הרכבים קלאסיים, ג'אז, הפקה קולית, השתתפות בפסטיבל "בארוק" ואף נתנה במה פתוחה לחומר מקורי והתקיים ערב אלתור. המוזיקאים הצעירים התארחו בחוות האנטילופות לחווית עשייה מוסיקלית בלב מדבר. לאחר מכן, עלו הצעירים לבאר שבע לבית החולים

יריד אומנות חוויתי

ב-10/12/5 התקיים יריד אומנות חוויתי לכל המשפחה בפארק ספיר בחסות מתנ"ס ערבה. החל מהשעה 11:00 בבוקר נהנו רכי הפוקדים את הפארק מסדנאות אומנות איכותיות ובעזרת המשתתפים הוקם מיצג סביבתי ענק. נפתח במקום בית קפה גלריה בו הוגשו משקאות בכלים שהם יצירות אומנות. כמו כן התארח להקת המוזיקה האירית "ירוק עד" למופע מיוחד יחד עם בני הנוער, משתתפי מחנה המוזיקה.

צילומים: דני הדס

תערוכת "סופה"

ביום שלישי, 23/11/10 נפתחה תערוכת אומני הערבה "סופה" בה נחשפו יצירותיהם של אומני הערבה. לאחר הפתיחה התקיימה הרצאה של הצלם גיל ארבל שהציג את צילומיו עוצרי הנשימה על העולם התת-ימי. התערוכה פתוחה למבקרים במהלך דצמבר. ידידנו באוסטרליה התלהבו עד מאוד וכבר רוצים להציג את התערוכה באוסטרליה ביום העצמאות.

חיילי הערבה מסבירים לתלמידי התיכון

לקראת גיוס

יום הכנה לצה"ל התקיים בחסות בוגרי בית הספר התיכון "שיטים" ובני הערבה וכלל יום כושר קרבי והדמיית משימות גיבוש צבאיות, פרזנטציה של בוגר מיחידת הכלבנים והצגת יחידות מגוונות.

יום ההכנה לצה"ל מיועד לתלמידי כיתות י"א, י"ב בתיכון האזורי "שיטים" ולחניכי המכינה הקדם צבאית אשר בחצבה. מדובר ביוזמה משותפת של יחידת הנוער בערבה ובית הספר התיכון, ואילו הוזמנו גורמי מקצוע כמו נציגה מהיחידה להכנה לצה"ל של מחוז הערבה ואילת ונציגת היחידה לנשים בצה"ל. בנוסף, הוזמנו גם חיילי הערבה המשרתים כיום בצה"ל, שהדריכו את הנוער הצעיר ושיתפו מחוויותיהם בצה"ל.

מטרות יום זה הן לשמר את המוטיבציות הגבוהות שקיימות בבני הנוער ולחשוף אותם למגוון תפקידים משמעותיים

בצבא ולתת במה לשאלות שאלות כהכנה מנטאלית ופיזית לקראת השירות הצבאי.

אחוזי ההתנדבות לשנת שירות כמו גם ליחידות קרביות הם גבוהים ביותר הן בקרב בנים והן בקרב בנות ולאורך השנים.

ראש המועצה, עזרא רבינס, אומר כי "במשך שנים אנחנו תמיד מתגאים לספר על אחוזי ההתנדבות הגבוהים ליציאה לשנת שירות משמעותית,

על מוטיבציות גבוהות לשירות צבאי בדגש על התנדבות ליחידות

קרביות. השפעת הבית וההורים, החינוך לערכים, לצד הערכים אליהם מחנכים במוסדות הלימודיים והחינוכיים שמלווים את הילדים מקטנות ועד בגרות, חוברים יחד לתוצאה שאנו מאוד גאים בה. ישר כוח!"

מנהלים עסקים מצליחים צילום: גלעד לבני

קורס ניהול עסקי - חשיבה עסקית ויצירתית בחקלאות

במתנ"ס מציעים לכם קורס בניהול עסקי מתוך הכרה כי בעולם העסקי של היום, מקצועיות אינה המדד היחידי להצלחה עסקית. על מנת להצליח צריך גם מיומנויות ניהוליות וחשיבה יצירתית.

הקורס הוא פרי שיתוף פעולה עם החברה לפיתוח ומט"י עד"י (מרכז טיפוח יזמות לאזורים ערד, דימונה, ירוחם) והוא מאושר, כמובן, על ידי התמ"ת.

הקורס מיועד ומומלץ לחקלאים חדשים או חקלאים ותיקים המעוניינים לשנות כיוון ולפתח אפיקים אחרים ובסיומו יצא כל משתתף עם בסיס לתוכנית עסקית ועם תעודת ניהול עסק חקלאי באישור משרד התמ"ת.

בקורס המוצע ירכשו המשתתפים כלים ומיומנויות לניהול עסקי ולפיתוח חשיבה עסקית יצירתית.

בין הנושאים שילמדו בקורס:

- כלים ומיומנויות לשיפור ופיתוח חשיבה יצירתית
- היבטים בניהול עסק
- אלטרנטיבות וחדשנות בחקלאות
- דרכי התמודדות עם שינוי
- ניהול פיננסי במציאות משתנה
- מנהלת התכנית היא אתי בלו, בעלת מרכז לפיתוח ארגוני "מרכז אשכולות" סוציולוגית, מרצה, מאמנת, מגשרת ומנחת קבוצות, בעלת ניסיון רב בליווי יזמים וחברות יועצת מוסמכת של התמ"ת.

בין המרצים בקורס, דר' ידידיה גפני-מהמכון הוולקני ופרופ' חיים רבינוביץ' מהפקולטה לחקלאות.

לפרטים נוספים והרשמה אנא פנו למתנ"ס 08-6592260.

פורום נשים לעסקים

פורום נשים לעסקים נולד לפני מספר חודשים מתוך כוונה להעצים, לחזק ולקדם יזמות עסקית של נשים בערבה

התכונה ולתת לנשים אלו מענה אופרטיבי במגוון רחב של נושאים. הפורום מיועד לנשים יזמיות ובעלות עסקים

בערבה, הנמצאות בכל טווח הקשת העסקית: מייזום פרויקט, הקמת עסק ועד לעסק שפועל שנים רבות.

הפורום הוא תולדה של שיתוף פעולה בין מתנ"ס ערבה, החברה לפיתוח ומט"י דימונה והוא משמש כן חם ופורה ליזמיות

ובעלות עסקים קטנים ליצירת קשרים עסקיים, חיזוק קשרי לקוחות, נטוורקינג ופתיחת דלתות והרחבת החשיפה שלהן לעסקים דומים. את הפורום מנחה עינת דורון, תושבת מדרשת בן גוריון ברמת נגב, העוסקת בהנחיית קבוצות נשים ליזמות עסקית וליווי אישי ליזמית במשך שנים ברמת הנגב. הפורום

מהווה מסגרת עבור נשים אלו לקבלת סיוע בקידום העסקי שלהן, למידה מניסיוןן של אחרות תוך תמיכה הדדית, מרחב לפיתוח מיומנויות והעשרת הידע העסקי.

משתתפות הפורום נפגשות באופן רציף כאשר בכל מפגש מאפשרים

נשים עושות עסקים

הדברים וגם להביע אותם, קונקרטיזציה, קשב, סקרנות ועניין. הסדנה הועברה בהנחיית חנה בית הלחמי, יועצת אסטרטגית ושיווקית, מאמנת (Coach) ותיקה, מנחה, מרצה ופובליציסטית. במסגרת הסדנה למדו המשתתפות מה ההבדל בין עסק מצליח לכושל? בין תחושה של תקיעות להתקדמות והצלחה? מה ההבדל בין שירות טוב לשירות דב? בין משא ומתן מוצלח למשא ומתן כושל? מה הופך מצגת למשכנעת?

פעילות קבוצת עסקים בערבה, חפשו אותנו בפייסבוק. קבוצת עסקים בערבה – פועלת!!! הצטרפו!!! וקבלו עידכונים לגבי פעילויות.

בהמשך תוכלו להתרשם מפעילותן של חלק מן החברות בפורום.

- **הקמת פורטל עסקים בערבה**
- **ארגון אירועי מכירות מחוץ לערבה**
- **שיווק משותף של מוצרי הערבה**
- **התארגנות משותפת לצורכי תקשורת שיווקית כמו ניוזלט, פייסבוק, אינדקס מוצרים ועוד...**
- **פיתוח יום חוויתי בנושא יזמות נשים בערבה**

קידום הפרויקט נעשה בשיתוף פעולה מלא של מנחת הפורום, עינת, אך המשתתפות הן המובילות ואחראיות לעניין.

מרבית העסקים והיזמויות נושקים לתחום התיירות וקיים שיתוף פעולה והזנת מידע מול מחלקת התיירות.

ב- 29/11/10 התקיימה סדנת שיווק אישי שמטרתה לתת כלים ליצירת תקשורת בינאישית משודרגת בכל היבטיה:

שפה, מובנות, שפת גוף, קול, זרימה, תנועה, יכולת גם לזהות את עיקרי

למשתתפות להציג עצמן ואת העסק שלהן תוך יצירת שיתופי פעולה והיכרות עיסקיות ביניהן. בנוסף, מוזמנים גם יועצים חיצוניים והרצאות מומחים וסדנאות שיווק. כל זאת מתוך אמונה כי התאגדות מעין זו מעבר לתרומתה האישית, מהווה תשתית למינוף פעילות כלכלית שלא רק הנשים יוצאות נשכרות ממנה, אלא האזור כולו.

במפגש שהתקיים ביום רביעי, 3/11/10 ונפתח בהצגת שלוש יזמויות עיסקיות.

עדי אתרוג הציגה את סדנאות בית ספר להורים, **קן נובל** הציגה את BEBE - חנות למוצרי תינוקות ופעוטות בפארן ואת החנות באינטרנט **ונגה גיבורי** הציגה סדנאות לליוי התפתחותי לתינוקות (תוכלו לקרוא בהרחבה במדורה של נגה, "תינוקות", כאן בעיתון).

בחלק השני של המפגש הוצגו רעיונות שהועלו במסגרת קבוצות חשיבה, ובהם:

עינת דורן
050-4003807
einatmeg@gmail.com

<http://www.facebook.com/group.php?gid=129811883699472&ref=ts>

”קדריתא”

לפני יותר מ-30 שנה הגעתי עם משפחתי לערבה. מהירוק של הגליל למדבר בצופר, שהייתה רק חול וחול. שתילים נשתלו, עצים ניטעו והמשפחה התרחבה. בד כבד פיתחתי את תחביב הקרמיקה למקצוע הקדרות. יום יום אני עובדת על האובניים, ורואה מול עיני איך צומחת קערה, שלפני רגע הייתה גוש חימר. והפלא הזה לא מפסיק לרגש! הקרבה לאדמה ולמדבר משפיעה על העבודות שלי, שנשארות בצבע הטבעי של החומר. אני יוצרת כלים איכותיים, שימושיים ומיוחדים. הרבה מהרעיונות שלי באים מהקונים, שמבקשים שאצור עבורם משהו שעדיין לא עשיתי (למשל: כלים שחורים, קדרות גדולות מאוד, חריטות מיוחדות וכו'). כלי החרס עוברים תהליכי שריפה, שמקנים להם עמידות לתנור, למיקרוגל ולמדיח. שילבתי את אהבתי לכביה בבוא עם הפרקטיות, ובניתי (בעזרת אישי היקר) את "קדריתא" – בקתת הבוץ היפה בה מוצגות העבודות. תמיד פתוח! מזמנים לבקר!

יונה עופרן, מושב צופר
ofran@arava.co.il • www.kadarita.co.il

’גרטרוד’

התוודענו לגלידת היוגורט הטעימה בנסיעות צפונה, והבנו שאם אנחנו לא יכולים להגיע לגלידה, הגלידה חייבת להגיע אלינו. פתחנו יוגורטריה קטנה וביתית מול מגרש החניה של הגנים בעין יהב, בה אפשר לשבת ולאכול או לקחת הביתה. לכל ילד יש תפקיד מיוחד בעסק, מעבר לבקרת טעימות. לכבוד החורף שהגיע אנחנו מציעים גם קפה, שוקו חם ומאפים טעימים מבית 'דברים של טעם'.

גרטרוד, שעות פתיחה: ימים א'-ד' 16:00-22:00 • ימים ה'-ו' 16:00-23:00 • יום שבת: 11:00-22:00

ניצן חבלין, מושב עין יהב
nitzanr@arava.co.il

Just Aloe מוצרי פינוק וטיפוח מן המדבר

בפאתי המדבר הישראלי לצד ישובים ירוקים וחקלאות מתקדמת פורחת תעשיית מוצרי טיפוח מצמח האלוורה דווקא מן האזור שאקלימו הכי קשה לעור.

כבר עשרים ושש שנים יש לי את מטע האלוורה היחידי במזרח התיכון.

זהו גידול חקלאי לכל דבר, הצורך מעט מים והרבה שמש, גדל בשיטה אורגנית ללא דישון וריסוס ומצמיח עלים בשרניים עשירים בוויטמינים, מינרלים, אנזימים מזרזי צמיחת תאים, מרכיבי לחות, אנטי אוקסידנטים ואלסטין הממצק את העור. מתוך מחקרים למדנו שכדי ליהנות מהמרכיבים הפעילים, יש לשמור שהאלוורה לא יעבור כל תהליך בחום: לא פסטור, לא מרכז ולא יבוש לאבקה. ואכן מוצרי Just Aloe הם היחידים על המדף המכילים הרבה אלוורה, טרי, טבעי, אורגני ואפקטיבי ומכאן ייחודם.

צמח האלוורה ידוע מאות שנים כצמח מרפא: מוזכר בהירוגליפים מצריים, בכתבים נוצריים עתיקים, ואף הרמב"ם (שהיה רופא) מזכיר בכתביו צמח מרפא זה. הצמח מוכר בתרבויות שונות בעולם (רוסיה, סין, הודו, תימן, דרום אפריקה ודרום אמריקה) הזן ALOE BARBADENSIS MILLER מקורו בדרום אמריקה והוא הזן המבוקש לצרכי רפואה וטיפוח. שימוש רחב היה לאלוורה בעולם העתיק ועד אחרי הטלת הפצצה בהירושימה ונאגאסקי. (ארה"ב סיפקה ליפן כמויות מהצמח להקטנת הנזק). כשקם בארה"ב מרכז המחקר המדעי International Aloe Science Council נפוץ בעולם גם השימוש לטיפוח וקוסמטיקה ואף לשימושים פנימיים.

את צמחי האלוורה הראשונים הביא לעין יהב מטקסס כומר אוונגליסטי שחשש כי "מצפון תיפתח הרעה" כפי שכתוב בנביאים (מלחמה? פצצת אטום?) והחליט כי כאן נגדל את הצמח כמזר. כשהתחלתי במחקר והפקה, לא היה עדיין הצמח ידוע בארץ ואת המוצרים הראשונים הפקתי לדרישת תירות מרפא העור המגיעה לים המלח. היום כמעט כל דבר מתהדר באלוורה, אלא שאם אכן יש אלוורה במוצר – זהו קמצוץ אבקת אלוורה (במיוחד אם כתוב על המוצר -80% 90% אלוורה) שעבר תהליכי יבוש בחום ולא נשאר דבר מהמרכיבים הפעילים!

בעין יהב מרכז מבקרים וחנות מפעל ממוזגת למוצרי Just Aloe ומוצרים מקומיים נוספים. למטיילים באזור ולקבוצות היורדות או חוזרות מאילת מומלץ לבקר. לקבוצות מובטחת חוויה נוספת ללא תשלום: סיור חקלאי המספר את סיפור ההתיישבות החלוצית בערבה, חקלאות ופיתוח משק המים בתנאי מדבר, גבולות השלום החדשים עם ירדן וסיפור גידול צמח האלוורה המופלא.

למידע נוסף מומלץ להיכנס לאתר הבית: www.justaloe.co.il, ניתן להזמין מוצרים באתר או בטלפון ולקבלם במחירי מפעל. מוצרי Just Aloe מצויים בכתי מרקחת ובתי טבע מובחרים.

שולה שחם, מושב עין יהב
shula@arava.co.il

צילום: פרדי נפתלי

פורצת דרך - עקיצה וסוף לה

מגי כהן בר מספיר לא מפסיקה לנסות. בעזרת מכשיר האינפרא שלה היא יורה פולסים לכל עבר ולא מפחדת לנסות. כך גילתה שמכשיר להסרת שערות, עושה פלאים בטיפול בפצעי בגרות, ויותר מכך, גילתה לתדהמתה, שזה מרפא כליל נגעי לשמניה (שושנת ירחו). מכאן, קצרה הדרך ללשכת רשם הפטנטים ולרופאי עור בעלי שם. הצבא כבר קנה את הפטנט והחל לטפל בחיילים אשר נעקצו. שושנת ירחו הזיהרי – מגי בדרך אליך!

מגי כהן בר בת 53, אם ל-3 בנות וסבתא לנכדה, קבעה את מקומה בספיר משנת 2004 וזאת לאחר שנות נדודים בערבה ומחוצה לה. "למרות שבכפר סבא ניהלתי מחלקת קוסמטיקה ברשתות שיווק וכאילו 'הגעתי לטופ', לא הייתי מאושרת, החלטתי לעזוב הכול למען איכות חיים טובה יותר. על אף הצעות מפתות למגורים בראש פינה ובגליל, משהו בערבה קסם לי ונמשכתי כמגנט למקום" היא מספרת. כקוסמטיקאית, היא טיפלה באנשי המקום, נשים וגברים. לפני חמש שנים רכשה מגי מכשיר להסרת שיער (בלשון העם: אינפרא) שמרכז הבזקי קרני אור חמות לשורש השערה וגורם להמתת השערה ונשירה. התוצאות בטיפולים היו מיידיות, אנשי הערבה עמדו בתור כדי לקבל את הפולסים וסלון ביתה הקטן של מגי הוסב לחדר טיפולים. שם, בין מטופל למטופל, נרקמו גם החלומות הגדולים. כשטיפלה בהסרת שיער בפנים בעזרת מכשיר הפלא, הבחינה כי לא רק השיער נעלם, אלא גם הפצעים. קרני האור החמות, חודרות לעור ומייבשות גם את הפצעים. בשביל נוער מתבגר הנלחם במכת פצעי הבגרות, הייתה זו ה- בשורה ושוב, המוני בני נוער צבאו על פתח ביתה של מגי, כמוצאי שלל רב. המכשיר לא איכזב וילדי הערבה חלקים משיער וחלקים מפצעים. כולם מרוצים ומגי מרגישה שהגשימה את יעודה.

ואז... לפני שנתיים, מספרת מגי "באה נערה יפה, בת של חברה, לטיפול שגרתי של הסרת שיער ואני רואה מוגלה גדולה במצחה. היא מספרת לי שכואב לה מאוד, שנעקצה על ידי זבוב, שזו שושנת ירחו ומה שלא תעשה, תישאר לה צלקת מכוערת. סברתי שאם מכשיר האינפרא מייבש שיער ומייבש פצעים, אולי כמה פולסים יוכלו לייבש, ולו במעט, גם את המוגלה הפנימית. אולי נוכל להקל על הכאב שלה. ביקשתי את רשותה לנסות ולא האמנו. כבר מהטיפול הראשון דיווחה הנערה על הקלה משמעותית בכאב ולאור תגובתה, בניתי עבורה תכנית טיפול אישית, כשאני מצלמת אותה בכל טיפול. לאחר מספר טיפולים הנערה החלימה כליל, אין זכר למוגלה ואף לא לצלקת. כלום!!! נרגשת מן הגילוי, מיהרתי לדווח על כך לחברה ממנה רכשתי את המכשיר והם מצידם מיהרו לעניין את פיקוד דרום והוחלט כי מתחילים לטפל בעזרת המכשיר בחיילים הסובלים מלשמניה. במשך שנה נבדקה שיטת הטיפול בבית חולים הדסה בירושלים והמלצות הוגשו לוועדת הלסינקי המאשרת מחקרים וניסויים רפואיים בבני אדם. כעבור זמן קצר התבררתי כי הוטל על בתי החולים 'ברזילי' ו'סורוקה' לחקור את שיטת הטיפול". בינתיים מצאה מגי גם זמן ללימודים והיא התמחתה בתחום הרפלקסולוגיה במכללת 'רידמן' באילת ובהמשך למדה גם פרחי באך. בימים אלו היא פתחה, בנוסף לקליניקה בערבה, גם קליניקה באילת. טיפול נוסף במקרה לשמניה חמור, מיצב אותה כמומחית לטיפול בלשמניה. זאת, לאחר שכמה רופאי עור ידועים 'הרימו ידיים'. "המטופלת הגיעה אלי במצב נפשי ירוד מאוד, מיואשת, עם מוגלה ענקית ומכוערת ליד העין. היא הייתה סקפטית מאוד לאחר שביקוריה אצל רופאי עור, הולידו אכזבות מרות. גם הטיפול שלה הניב תוצאות החל מהפעם הראשונה ולווה גם הוא בתיעוד צילומי. כיום, לאחר ההצלחה המוחלטת, אני בדרך לרישום פטנט וכבר יצרו עימי קשר רופאי עור ידועים מכל הארץ, כדי ללמוד על שיטת הטיפול והתהליך. לכם, אני ממליצה לא להמתין. נעקצתם? הפצע בתחילת דרכו? אל תהססו, גשו מיד לטיפול וביחד ננצח את הלשמניה!!!".

לשאלות והסברים, אשמח אם תפנו אלי.

מגי כהן בר, ספיר
maggibar@arava.co.il

”קלם - צימר בוטיק בערבה”

יובל ואני (ענת) גרים במושב פארן משנת 2004. הגענו לערבה עם שני ילדים צעירים (נועם בן ארבע ולירי בת שנתיים), מתוך רצון עז לעשות שינוי דרמטי בחיים ולצאת מה”מרוץ” של החיים בעיר הגדולה. יובל היה בעל משרד מצליח ואני עבדתי במשרה נחשקת, אבל בשגרת החיים האינטנסיבית, לא נשאר לנו הרבה זמן לעצמנו ולטיפוח המשפחתיות.

מאז שהגענו לפארן, אנו מקבלים הרבה מאד אורחים, כאלה שעוברים בדרכם לאילת וכן חברים ובני משפחה שבאו להראות לשם מה עזבנו את העיר, ולנסות להבין מה ה”טירוף” שתקף אותנו.

ההורים שלנו מכוגרים, ורצינו שהם ירגישו בנוח בכואם אלינו. לכן החלטנו לבנות עבורם יחידת אירוח. תוך כדי תהליך הבנייה, חשבנו שאם כבר משקיעים, אז נבנה שתי יחידות וברמה של צימר עץ איכותי, כך שנוכל לארח את המשפחה והחברים, וגם נופשים. אט אט ”התבשל” השינוי בקונספט: מדירת אירוח להורים, לשני צימרים מפנקים. הצימרים שלנו מאפשרים לאורחים לטייל במדבר במשך היום ולהגיע בערב לבקתה איכותית ומפנקת, לשכשך בג'קוזי, לצפות בסרט, לצלות בשר על האש וללגום יין טוב.

סביב הצימרים יובל תכנן וטיפח חצר אירוח נעימה, ובה עצים פרחים, פרחים, נדנדות עץ ופינת חי קטנה.

אנו מקבלים אורחים מכל גווי הקשת של החברה הישראלית, הננים לארח ולהכיר להם את החיים שלנו כחקלאים בערבה. לכל מי ששואל על עיסוקנו, אנו מגדירים את החקלאות כמקור פרנסה, ואת האירוח כצימר כתחביב. אנו מקבלים משוכים מפרגנים מהאורחים, נראה שהשלווה המדברית והאירוח הכפרי יוצרים חוויה חיובית מהביקור. הנופשים מגיעים אלינו בעקבות פרסום באינטרנט, הפניות מחברי מושב פארן ובעיקר בעקבות המלצות של מבקרים באתר וויקאנד. (WEEKEND).

היום, כשההורים רוצים להגיע, או כשאנו נוסעים לבקרם, המתחם לא פעיל באופן מסחרי, הקשר עם המשפחה חשוב לנו מאד, והוא קודם לעסקים.

לאחרונה, הקמנו אתר אינטרנט נוסף, ובו תמונות והמלצות מבקרים: WWW.KELEM.CO.IL. אתם מוזמנים להיכנס לאתר, להתרשם ואף להמליץ.

יובל וענת קלם, מושב פארן
טלפון: 052-5450775

צילום: פרדי נפתלי

ואיכות המוצרים, שרובם הגדול נעשה בעבודת-יד ונרכש באופן בלתי אמצעי מהאומנים עצמם. מגוון המוצרים רחב, מופנה לכלל הגילאים ומותאם לכל כיס. בחנות תמצאו כלי-בית ומטבח מזכוכית, פלסטיק וקרמיקה. חפצי אמנות ונוי מבד, עץ או ברזל, מתנות ימי-הולדת לילדים, תיקים וארנקים, תמונות ועוד... האווירה בחנות היא ביתית ותנאי הקנייה בהתאם. חשוב להדגיש, שבהתאם לאופיו של האזור היחסים עם הלקוחות הם אישיים ומשפחתיים, תוך התאמה אישית לצרכיו של כל לקוח. שעות הפעילות גמישות מאוד והמכירה מתקיימת בתיאום טלפוני איתי. ניתן לפנות אליי בכל יום ושעה או בימי מכירה מיוחדים לפני החגים השונים.

כמו בכל עסק קטן השאיפה שלי היא להתרחב ולגדול, לאחרונה הגדלתי את החנות במטרה להרחיב את טווח המוצרים בהתאם לדרישת הלקוחות. השאיפה שלי היום היא לפנות גם לתחום התיירות כדי שמטיילים ומתארחים בצימרים באזור, גם יגיעו לחנות. ולסיכום, אומרת דורין "אז למי שמכיר וגם למי שלא... ראו עצמכם מוזמנים בכל עת".

שושי אליהו, תושבת מושב פארן
the_rosel@hotmail.com

אני נמנית עם חלק אחר של נשים, שלא מצאו מענה בתפקידים הללו ולכן חיפשתי משהו קצת יותר אישי שיתאים לי. בשנים האחרונות החלה התעוררות של נשים יזמיות, להיות הבעלים של עסקים קטנים בנושאים שונים. לראיה העסקים הקטנים הרבים שקמים באזור וההשתתפות ההולכת וגדלה בחוגים של נשים ועסקים במועצה שלנו ובמועצה אזורית תמר.

הרעיון להקים את "פפריקה", ענה על צורך פרטי אישי שלי לעזור בפרנסת המשפחה, תוך כדי עבודה בתחום שאני אוהבת ומחוברת אליו, תחום שנתן לי סיפוק אישי. עבורי זה היה העיסוק בעיצוב. ידעתי שאני רוצה לפתוח חנות, גלריה, לעיצוב הבית ומתנות. חנות כזאת למיטב הבנתי, ענתה גם על הצורך של התושבים המקומיים, שאת הקניות שלהם נאלצו לעשות באילת או ב"ש. רצייתי לפתוח חנות, שתתמחה במוצרים ייחודיים ואיכותיים (למשל של אומנים ומעצבים), שלא רואים באילת או בב"ש.

ההתחלה, כמו בשאר הדברים בחיים, לא הייתה קלה... התחלתי למכור דברים, שסידרתי על מדפים בחדר בבית או בימי מכירות מרוכזים מספר פעמים בשנה וכשראיתי שיש היענות התחיל להתגלגל הרעיון של בניית חנות מסודרת. את "פפריקה" פתחתי רשמית בנובמבר 2006 - חנות קונספט לעיצוב של יוצרים ואומנים מהארץ ומחו"ל. החנות מספקת לדעתי, משב רוח תרבותי מרענן למושבי ולאזור. "פפריקה" משרתת בגאווה את תושבי המושב, שכירים, בני-משפחה, חברים ומושבים אחרים בסביבה.

חשוב לי לשמור על רעננות וחדשנות ולהתעדכן במגמות עיצוב הרווחות בארץ ובעולם. עצם המגורים בפריפריה אינה מחיבת התנתקות מהוויה התרבותית והעיצובית הקיימת במרכז הארץ. ייחודה של "פפריקה" עומד על מספר עקרונות, שמנחים אותי בניהול העסק: מקוריות

יש פלפל בערבה יש "פפריקה"

בכתבות שלי בחרתי לכתוב על אנשים מעניינים שיוזמים ומשנים משהו בדרך... את הסיפור הבא מצאתי ממש קרוב לביתי. כך מתנהל לו עסק קטן בערבה מנקודת מבטה של בעלת העסק, דורין פריש.

"לחיים בערבה כמו בכל מקום אחר בעצם יתרונות וחסרונות... איכות החיים, הפרנסה מהחקלאות בשנים האחרונות, גידול הילדים בסביבה כפרית בטיחותית, המרחבים כל אלה ועוד הם היוו חלק מהשיקולים לבוא לפארן. כשנקלטות משפחות חדשות בערבה, בדרך כלל ברור מייד שהבעל יעסוק בהקמה וניהול של המשק המשפחתי (למעט מקרים יוצאי דופן ואני מכירה כמה כאלה...).

לעומת זאת, תפקידה של האישה בניהול, בפרקטיקה (השתתפות בתהליך מיון התוצרת, למשל) ובהנהלת חשבונות של המשק, על פי רב, פחות ברור ותלוי בעיקר באופי וברצונותיה של האישה. האזור שלנו קצת בעייתי מהבחינה הזאת. מחד, הוא נותן לנו גב כלכלי מספק להתמקד בתא המשפחתי ולגדל ילדים, יתרון בולט על פני אימהות רבות, שחיות בסביבה עירונית והיו מתחלפות איתנו ברצון... מאידך, הרצון לקום בבוקר לעבודה, לתפקיד כלשהו או לסוג של קריירה, גם הוא בבחינת הכרח ואף צורך קיומי במחזורתינו.

אני מאמינה שכמעט כל אישה באזור מכירה את הדילמה הנ"ל ויצא לה להתמודד עימה. הרבה נשים "סובלות" מהבעייתיות של מגורים באזור פריפריאלי כיוון שאינן יכולות למצוא תעסוקה באזורנו, במקצוע שרכשו. יש כאלה שמסוגלות לעמוד במרחק הרב ונוסעות עצמאית, ואחרות שמעדיפות בכל זאת לעבוד באזור, ונכנעות לשיקולים הגיאוגרפיים.

מגע הקסם

המגע הוא צורך קיומי עבור התינוק. הוא עוזר לו להתפתח נכון, לרכוש ביטחון, להכיר את גופו ולהתחיל לתקשר עם הסביבה. הנה כמה דברים שחשוב לדעת על תקשורת, נגיעות ותינוקות.

למגע ההורה בתינוק משמעות רבות. אחת מהן, אולי החשובה ביותר, היא יכולת הקניית ביטחון לתינוק. דרך מגע ההורה, התינוק נישא, מורם, מטופל, מוחלף ונרחץ. איכות המגע ואופן הטיפול בתינוק, תשפיע על התנהגותו ותסייע לו בהתמודדות עם הגירויים החדשים בחייו.

מהם הקשיים איתם מתמודד התינוק בתחילת דרכו?

התינוק יוצא מסביבה עוטפת, מגינה ומערסלת, לאחר שחווה מגע צמוד של הרחם עם גופו לאורך ההיריון. עם יציאתו לעולם, מאבד התינוק באופן מיידי את התחושה הזו והוא מגיב לאובדן זה בבהלה ובחוסר אונים. הורה אשר ידע לשאת בבטחה את תינוקו, לעטוף ולגעת

בצורה בטוחה ועמוקה, יאפשר לילדו מעבר הדרגתי מסביבה אחת לשנייה ללא שינויים גדולים ומאיימים.

מהו המגע האופייני לרוב ההורים?

האופן בו רוב ההורים נוגעים בתינוקם הוא בעזרת מגע עדין. ההורה יוצא מנקודת הנחה שהתינוק עדין ושברירי ועל כן נוגע בו בעדינות ובהירות. מגע כזה עלול לגרום

לתינוק לחוש דווקא חוסר

ביטחון. תפישת עולם זו, של ההורה, נובעת לרוב מחוסר ניסיונו בטיפול בתינוק ולדוגמא, אם נשווה את אופן המגע של ההורה בילדו השני, נבחין ששם המגע בטוח יותר. אם נסתכל כיצד מטפלת במשפחתון או אחות בחדר יולדות נוגעות בתינוקות, נבחין בהבדלים במידת הביטחון שלהן.

למה יש לשים לב בכל הקשור למגע?

לגעת בעוצמות שונות ובסוגי מגע שונים: חלש, עדין, מרפרף, חזק, עמוק ועוצמתי.

לגעת במקצבים שונים: מהיר, איטי, מונוטוני.

להשתמש במקומם שונים: מחוספס, חלק, דוקר- ספוג, נוצה, מטפחת, שמן עיסוי.

לגעת ולהפסיק: לייצר קשב וציפייה על ידי הפסקות והשהיות- לטובת תהליכי קשב וריכוז.

חלק משגרת היום: להפוך את התרגול במגע לחלק מהמשחקים עם התינוק במהלך היום ולהקדיש לכך מספר דקות בכל יום.

נגה ליבני – גיבורי
תושבת מושב צופר,
מעבירה סדנאות
ליווי התפתחותי לתינוקות
nogalit@gmail.com

תקשורת מילולית ולכן המגע משמש עבורו ערוץ לתקשורת בלתי מילולית. מערכת העצבים של התינוק קשובה למגע בכל שעות היממה, גם בזמן השינה. מכיוון שהתינוק מגיע לעולם ללא למידה מובנית על אברי גופו, גודלם או מיקומם, חוויות שונות של מגע בעוצמות שונות, עוזרות לו ללמוד זאת וכך הוא "ממפה" את גבולות גופו במוח. משלמד להכיר את איברי גופו השונים הוא יכול להשתמש בהם על מנת לתקשר מול סביבתו. יותר מזה, תינוק שלא חווה מגע כלל ולאורך זמן עלול לפתח עיכוב התפתחותי.

בעזרת המגע התינוק יוצר קשר עם ההורה, הלחיצות העמוקות נותנות מגע שמגיע עד לעצם "ממפות" את גבולות הגוף ומקנות לו בטחון. הקרבה להורה מביאה לקשר עין, להתפתחות החיך ולהושטת ידיים קדימה. מגע מסוגים שונים ואיכויות שונות יאפשר לתינוק ללמוד ולהסכים לקבל מגע (דבר שהוא לא מובן מאליו אצל כל התינוקות) וימנע רגישות חושית בעתיד.

כיצד נסייע לתינוק באמצעות מגע?

ראשית, נלמד לבטוח בתינוק שהוא אמנם יצור עדין אך אינו שבירי. נשתמש ביכולת המגע העמוק על מנת לתת לתינוק תחושה שזוג ידיים בטוחות אוחזות בו ונגוון בסוגי מגע שונים: טפיחות, לחיצות עדינות, שפשוף.

חשיפה לאיכויות מגע שונות תהווה עבור התינוק אבן דרך התפתחותית חשובה נוספת והיא - הלמידה החושית. ידוע לכולנו שהתינוק לומד כיצד להתפתח מוטורית, אך חשוב גם לדעת ולהכיר את הלמידה החושית ואת יכולתו של התינוק לקלוט סוגי מגע שונים ומרקמים שונים. חוויות אלו ילמדו את מערכת העצבים שלו להסתגל לאופני מגע שונים ולא להיבהל מהם, גם בעתיד לכשיזחל או ילך על משטחים מחוספסים ופחות נעימים.

כיצד המגע קשור להתפתחות התקשורת?

אחת הדרכים שלנו כהורים לתקשר עם תינוקנו שאך נולד, היא באמצעות מגע. התינוק לא יודע עדיין לענות בעזרת

גלעד שליט בלב הערבה

ועתה הם נאלצים לחשוף את אישיותם המופנמת ולהופכה נחלתו של כלל הציבור.

באוהל המחאה נקבעה לנו פגישה עם נועם ואביבה. מסרנו להם מכתבים וציורים של ילדי בית-הספר היסודי שיטים וסיפרנו על הרעיונות שעלו בדעתנו. נועם ואביבה התרגשו מאוד, קיבלנו את ברכתם ומאז חזרנו עם תובנות ברורות יותר ונחושים לפעול. אמת, כל אחד מאתנו טרוד בענייניו, אך נמצאנו כולנו מארגנים את סדר העדיפויות שלנו קצת אחרת למען המאבק לשחרורו של גלעד הנמק בכלאו ובעיקר במטרה להשאיר את עניינו על סדר היום הציבורי, כדי שחלילה לא יעלם מן התודעה.

אינך יכול להישאר אדיש... אתה נשאב לפעולה כמעט בעל כורחך מכוח הרגשות שמציפים אותך ומכוח האמפתיה העצומה לאירוע ולמשפחה שנקלעה לתוכו.

מה עשינו עד כה ומה בתכניתנו

המאבק בירושלים.

חברי הוועד הם: אמנון ומיכל גמליאל – צופר, ינון עפאים – עידן, מוניק הראל – חצבה, גיא לב, איריס אייל, רונית טנא, ליאת רייס, גילה טל, דליה גינת, לאה ניר, דני מצפון וחנהלה בלאו – עין יב.

לאחר שקיימו מספר ישיבות, נסעו חברי ועד הפעולה להשתתף במשמרת המחאה המתקיימת בכל יום ראשון בכניסה למשרדי ראש הממשלה בירושלים ולהיות עם המשפחה באוהל המחאה.

שם במשמרת המחאה פגשנו לראשונה קומץ אנשים נאמנים המגיעים בכל יום ראשון בעקביות מכל רחבי הארץ לירושלים להניף דגלים ושלטים. שם פגשנו לראשונה שרים ברכבי שרד מהודרים שאינם טורחים לעצור ליד המשפחה כדי לעודד, לטפוח על השכם, להגיד מילה חמה, לטעת תקווה, לחזק. שם הבטנו לתוך עיניהם העצובות של אביבה ונועם ונאלצנו להשפיל מבטנו. שם שאלנו לתומנו איך אפשר כך להמשיך, מניין שואבים עוד כוח, מה עוד ניתן לעשות? שם פגשנו אצילות נפש ועדנה של זוג הורים דואגים עד אימה, אנשים שענווה היא נר לרגליהם

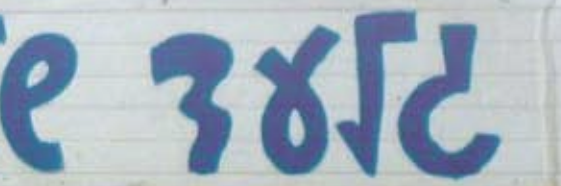
גלעד שליט נושם את מרתפי החמאס כבר ארבע שנים וחצי. ארבע שנים וחצי חיים רבים מאתנו בתחושות קשות והרהורים טורדניים. החשש הנורא מכל, שמא גלעד יישאר בידי החמאס, מדיר מנוח, לא יורד מעל "סדר היום" הנפשי שלנו, רותח בקרבנו ומאיים לגלוש. תושבי הערבה אינם יכולים להישאר אדישים לכך והתארגנו לוועד פעולה למען שחרורו.

גלעד עדיין חי. מה חווה הנער האומלל בכל רגע נתון אי שם במחשכים? ואם לא ישוחרר ומיד, מה יעלה בגורלו?

גלעד הוא כל חייל... הוא טבול היטב בתוך תמימות הדעים של כולנו, הוא התפילה הלאומית והאישית של כל אחד מאתנו. הנער הצנום ממצפה הילה כבר הפך ל"נכס" המוזכר כמעט בכל אירוע, לנרטיב מושמע בכל טקס, לנצר של כל בית אב.

חברים בערבה החליטו להצטרף למעגלים של רבים שליבים עם המשפחה, למעגלים של כאלה שהחליטו לתרגם שאלות לאירועים, מחשבות למעשים.

הוקם ועד פעולה ובו נציגים מהיישובים בערבה העובדים בקשר צמוד עם מטה

לעשות?

• אנו ממשיכים בסבב בין המושבים לנסיעות בימי ראשון לירושלים כדי להשתתף במשמרת המחאה. היו כבר חברי צופר, עין-יהב וחצבה. כל קבוצה מביאה אתה לאוהל מפרי האדמה של הערבה ואנו זוכים להערכה רבה של אביבה ונועם וחברי מטה המאבק הנוכחים שם באוהל.

• אספנו תרומות נכבדות, חלקן כבר נמסרו והועברו לנועם ולעמותת: "קרן מאור-ושבו בנים לגבולם" המסייעת למשפחות חטופים בניהול המאבק להשבת הבנים ארצה.

• בחג המעלות הכינו ילדי עין יהב ביוזמתם כתובת אש: "מחכים לגלעד" 1586

• מחוץ לישובים על כביש הערבה מוצבים שלטים כמו: "גלעד שליט בלב הערבה".

• לחברים חולקו מדבקות "גלעד עדיין חי" וסרטים צהובים.

• בחג השלום והאחוה של העובדים הזרים נישאה תפילה בפי נזיר טיבטי והושקה סירת משאלות לשחרורו של גלעד, ביוזמתה של לאה ניר מעין-יהב.

• בדף למינויי הערבה נפתח נושא חדש "למען גלעד שליט" ובו פרטים על אודות האירועים שיוזם ועד הפעולה ומטה המאבק.

• בחנוכה (7/12/10) הוזמן עזרא רבינס להדליק נר ולשאת דברים במתחם אוהל המחאה במעמד ראש עיריית ירושלים. אוטובוס עם משפחות מהערבה יצא להשתתף בטקס. כבוד הוא לנו שראש המועצה נבחר להדליק נר כאות הוקרה לפעילותנו.

• בשבת 4/12/10 הודלקה על כביש הערבה כתובת אש.

• יצרנו קשר עם מירב שלו רכזת החינוך החברתי בתיכון, ואנו מקווים לשיתוף פעולה עם התלמידים באמצעותה. מרוץ הלפיד המוקדש בכל שנה לערך

החיים היה השנה בסימן שחרורו של גלעד שליט.

• בהמשך נציב משמרת מחאה על כביש הערבה ביום קבוע בשבוע.

חברי ועד הפעולה נפגשים מידי שבוע כדי לגבש את המשך הדרך. נשמח אם יצטרפו חברי ישובים שעדיין לא מיוצגים. חברים המעוניינים לשתף פעולה יפנו אלינו ויתקבלו בברכה.

ואסיים בציטוט מדברי שמשון ליבמן ראש מטה המאבק: "גלעד אינו רק הבן של אביבה ונועם, גלעד הוא בתוכנו. הוא האומץ של כל אחד מאיתנו להגיד "אחד שווה מאות". למען החירות של האחד. זה הכוח האמיתי. זהו החוסן הלאומי, שעולה על כל מלל של כושר הרתעה. גלעד הוא אחד, אבל רבים. החירות היא החוט הדק שעליו אנו מהלכים, החוט הנמשך מלב אל ראש, וכל שאנו מוכנים לעשות למענה - הוא הכוח האמיתי שלנו."

חנהלה בלאו
עין-יהב

ידיים מדברות

"הידיים כואבות לי. הן קשות ומתוחות וקשה לי להניע אותן ללא ייסורים" אמרה ורד, כששאלתי אותה מה מביא אותה אליי לטיפול. "התמקדי בהן והקשיבי למה שהן מבקשות לומר", ביקשתי.

למרות שאישרה את פרסום סיפורה, פרטיה שונו וורד הוא, כמובן, שם בדוי. כאשר אנו מבקשים מהגוף לדבר ולומר את דברו בתחילה זה נראה בלתי אפשרי ואולי אפילו מגוחך, אך כשמפנים את תשומת הלב פנימה מבינים שלגוף יש חוכמה משלו, ושאנו יכולים ליצור איתה קשר. "הידיים אומרות שהן משותקות, הן לא רוצות לעשות כלום" השיבה ורד. "מה משתק את הידיים? מה הן לא רוצות לעשות?", שאלתי וביקשתי מהידיים לענות. "נמאס להן, הן רוצות לשבות, הן לא רוצות לעשות יותר את אותן

פעולות משעממות ומתישות, הן רוצות משהו חדש".

ידי הנפש

כל אדם מעניק את המשמעויות הרגשיות הפרטיות שלו לגופו, ולאופן שהוא חווה אותו כביטוי של חוויה רגשית גולמית. ישנם ביטויים רבים בשפת היום יום אשר עושים שימוש בדימוי הידיים כדרך להמשגת מצבים רגשיים: "אל תרפה את ידיך" – כדרך לומר השאר חזק ואל תתייאש, "ביד חזקה ובזרוע נטויה" – כביטוי לאומץ ונחישות, "קפץ את ידיו" – כביטוי לקמצנות, "יש לה מגע אימהי ורך" – כביטוי של ידיים אוהבות וחמות, ועוד ועוד. ידיה של ורד דיברו גם הן בשפה של תחושות, ומטרתי הייתה לבדוק מה הן רוצות לומר במילים, אך במקום זאת הן אומרות זאת באמצעות הכאב והתפיסות.

כאבי השרירים של ורד נמשכו חודשים רבים בטרם הגיעה לטיפול גוף-נפש. באבחון שנתן לה הרופא הוא קבע כי מדובר ב"כאבי שרירים הנובעים מטונוס גבוה" ורשם לה מרשם של משככי כאבים ופיזיותרפיה. הכאבים היו חזקים מאוד וטיפול הפיזיותרפיה עזרו למספר שעות או ימים בודדים בלבד והיא לא הייתה מוכנה לחיות על משככי כאבים אלא ניסתה למצוא את הגורם לכאביה. ואז הגיעה ורד לטיפול בפסיכותרפיה הוליסטית. בטיפול זה אנו בודקים את המצב הנפשי והגופני של המטופל ואת האינטראקציה ביניהם. האופן שבו הגוף משקף את חווית הנפש, או המילים אחרות – חוויית הגוף כתמונת נוף קפואה של הנפש.

הסיפור של ורד משקף זאת באופן מרתק משום שידיה רצו ליצור ולעשות דברים חדשים, אולם ורד לא נתנה לעצמה להתחדש. הרצון והתשוקה הפנימית ליצירה נכלאו בתוך ידיה. היו לכך הרבה סיבות, בייחוד כאלה הנוגעות

כאמור, הידיים כמו שאר חלקי הגוף מהווים אברים פיסיים קונקרטיים המבצעים את פעולות היום יום, אך יחד עם זאת הם מחזיקים בתוכם משמעות סמליות רגשיות אשר מהוות את מנת חלקה של הנפש.

ציור, והחלה להגשים חלום ילדות. הקשר של ורד עם גופה הלך והתחזק והיא הצליחה לשלוט בכאבים באמצעות הקשבה אל תחושות הגוף, ובכך ניצלה את תחושתיה שיאמתו את מצבה הנפשי. תרגילי

להערכה עצמית של ורד ולנטייתה להרס עצמי. אמונותיה הפנימיות היו כה חזקות ואמרו- "לא מגיע לי לעשות מה שאני באמת רוצה לעשות, המשפחה לא תקבל את הרצונות שלי, יש דברים חשובים יותר לעשות בשעות הפנאי (בייחוד כאלה הקשורים למשפחה) מאשר לעשות מה שאני רוצה" וכיוצא בזה.

כאשר עלו על פני השטח הגורמים

והסיבות

יחד ניתן היה לטפל בהם. עמוק

בפנים חוותה ורד חוסר אמון בעצמה והתנהלה בעולם בעיקר על בסיס תחושה ישנה האומרת כי לא מגיע לה לעשות מה שהיא באמת רוצה משום שהאנשים שסביבה חשובים הרבה יותר ממנה. זו הייתה אמונה חזקה אשר הושרשה בה מילדותה, בייחוד כשראתה מול עיניה את אמה הסובלת והמרירה שלא מגשימה את עצמה ועושה את פעולות החיים מתוך הישרדות גרידא. זו הייתה הנקודה שבה נזכרה ורד שבילדותה אמרה לעצמה שלא תהיה כמו אמה. והנה במרוצת החיים נאלצה ורד לוותר על ערכיה ושאפיותיה, והפשרות נערמו אחת על גבי השנייה, עד שהגוף כבר לא יכל להן יותר. בנקודה הזו שבנו יחד אל הגוף ואל רצונותיו. ורד החלה לאט לאט ליצור ולבטא את התסכולים שלה בחדר הטיפולים באמצעות ציור ותנועה, ומשם החלה לצאת החוצה ולהוציא את רצונותיה ותשוקותיה, שעתה הפכו לגלויות גם לעולם. היא נרשמה לחוג

התמקדות בכאב והבנת המשמעות הרגשית שלו עזרו לה להפחית את הסבל הגופני מחד, ומאידך למצוא כיוונים יצירתיים לבטא את עצמה כפי שבאמת רצתה. כאשר הידיים של ורד קיבלו את מבוקשן הן כבר לא היו זקוקות עוד לכאוב, וכאביה הלכו ונעלמו.

מה מסמלות הידיים?

עדיית פאנק בספרה "מגע ישיר" כותבת על לשון הגוף ומשמעותם של איברי הגוף השונים בהקשר הרגשי. וכך היא כותבת על הידיים: "הידיים נותנות ביטוי שלם למגע שלנו עם החיים משם שהן קצוות הגוף. הן מבטאות את המעורבות שלנו בדינאמיקה של החיים, את ההיאחזות בחיים, הקבלה והנתינה ויחסי הגומלין. הן נותנות ביטוי שלם לאופיו של האדם ולנטייות ליבו משום שהן "זרועות הלב"- יוצאות מתוך החזה, מתוך פנים נשמתו של האדם אל העולם."

אחת מאומנויות החיים היא להצליח לנוע ולנהל קשר רציף וזורם בין שני עולמות אלה. דיאלוג מתמשך ובלתי פוסק זה מכיל את השילוב המורכב בין אמת פנימית והיכולת להביעה בתוך הקשרים השונים שלנו עם המציאות.

כאב הידיים הפך לסמן עבור ורד. בכל פעם שהידיים החלו לכאוב הייתה זו עבורה הזדמנות להביט פנימה ולבדוק את הפער שבין רצונותיה האוטנטיים לבין מה שהיא עושה מתוך זיוף האמת הפנימית שלה.

רונן לוי
תושב צוקים, פסיכותרפיסט
גופני, הוליסטי ונטורופת.
ronenl@arava.co.il

רגע של הסטוריה מדור מאת אמנון נבון

כשח' שכני לשדה, היה מגלה נחש, היה מזעיק אותי ועוקב אחרי ממרחק בטוח. וכך למד את הטכניקה.

יום אחד פגש ח' בעכש כשאני לא הייתי בסביבה. הוא קיבל אומץ ובעזרת הידע שרכש אצלי הכניס את הנחש למיכל פלסטי. בדחילו ורחימו לקח את המיכל הביתה ותלה את המיכל במקום גבוה, בסככה שבה היה מחנה את הטרקטור.

הוא היה כה גאה בהצלחתו ושיתף את ש' ואותי בעלילותיו.

לא יכולנו לשאת את המחשבה שח' משתווה אלינו בלכידת נחשים, ילכוד את הנחשים שאנו היינו אמורים לתפוס ויפגע בהכנסתנו.

כשעות הצהרים החמות, כשאיש לא מוציא את חרטומו מהבית, ש' ואני התגנבנו לחצר של ח', הורדנו את המיכל עם הנחש ותלינו במקומו מיכל זהה ללא נחש אבל עם חור. מבעוד מועד הכינונו מברזל עגול קטע בצורת האות S ועליו השחלנו קפיץ. בעזרת מכשיר פלאים זה הטבענו "עקבות" מסביב לטרקטור של חנו ובכל שטח הסככה, הדומות לעקבות העכן. לקחנו עמנו את המיכל המלא וברחנו משם.

כשהתעורר ח' משנת הצהרים וניגש לטרקטור, גילה את המיכל הריק והמנוקב, השפיל מבטו וראה את "עקבות" העכן, נתן קפיצה וברח.

שבועיים עברו עד שהעז להתקרב ולהזיז את הטרקטור ממקומו.

ח' אינו מתעסק יותר עם נחשים. הוא פוחד מהם, ובצדק.

צילום: ד"ר בני שלמון

נחש

ח' פוחד מנחשים. בעצם מי לא? ח' פוחד מהם במיוחד.

העכן או כפי שקראנו לו בזמנו השפיפון הבינוני, וכנראה בטעות, הנו נחש מדברי ארסי נדיר למדי. נחש זה ניזון ממכרסמים שגם הם נדירים יחסית באזור הערבה. בשנים הראשונות להתיישבות התרבו העכברים ליד הבתים ובשדות, דבר שגרם למשיכה של נחשים לאזורים המאוכלסים והמעובדים.

לעיתים קרובות היינו פוגשים עכן מוקדם בבוקר, במיוחד בשדות החוליים שכן נחש זה אוהב לטמון את גופו בחול ולארוג לטרפו כשרק עיניו ונחיריו בחוץ. במקרים רבים עוד יותר היינו מוצאים את עקבותיו הטרריים בחול, הולכים אחריהם ומוצאים את הנחש.

העכן מתקדם בקפיצות ומשאיר בחול את סימני גופו וקשקשיו בצורה של

האות S.

המכון הביולוגי שלייד אוניברסיטת ת"א הכריז על תשלום של 100 לירות בעבור כל עכן שיובא אליו. הוא היה זקוק להם לצורך מחקר וחליבת הנחשים לשם הכנת נסיון כנגד הכשה. 100 לירות זה הרבה כסף וגם המטרה חשובה, שכן אנחנו היינו קהל היעד שבעבורו הוכן הנסיון. לכדנו את הנחשים והבאנו אותם למכון.

רבים מאיתנו הכינו בשדה מבעוד מועד ציוד ללכידת הנחשים כמו מיכל סגור וצינור חצי צול באורך של מטר לערך. שבתוכו הושחל חוט כפול שיצר מעין לאסו בציידו האחד של הצינור. כשמגלים נחש, מרתקים אותו לקרקע בעזרת מקל, ואז משחילים את ראשו של הנחש מבעד ללאסו, מותחים מציידו השני של הצינור את החוט ומהדקים את הלאסו סביב צווארו ואז מעבירים אותו בביטחון למיכל, סוגרים וזהו.

אמנון נבון
תושב מושב עין יהב
arnon.n@arava.co.il

יום פתוח ערבה ט"ו בשבט

19-20.1.2011

יום רביעי 19.01.11 בין השעות 10:00-18:00
יום חמישי 20.01.11 בין השעות 09:00-16:00

בקרו באתר

www.aravaopenday.co.il

מו"פ ערבה תיכונה וצפונית, תחנת "יאיר"
("כביש הערבה" בכניסה למושב חצבה)

תוכנית היום הפתוח

- סיורים מודרכים במשקי החקלאים
- אמנים על כביש 90: שוק אמנים ויצירה מקומית
- ישר מהשדה: שוק ירקות ופירות טריים לרכישה במקום
- פעילות ערב: מופעי מוסיקה ומפגשים חברתיים
- החברות המובילות בארץ מציגות: החידושים האחרונים בחקלאות העולמית
- פלאי החקלאות המודרנית בחממות הניסויים של תחנת יאיר
- כנס הנגב: סקירה על הישגים בגידול בבתי צמיחה

בואו להפגש עם
האנשים שעושים חקלאות

מו"פ ערבה תיכונה וצפונית-תמר

בבית הספר היסודי מתקיימים בשנים האחרונות שיעורי כתיבה יצירתית, בהם מתנסים הילדים במגוון רחב של תרגילי כתיבה שמטרתם להבחין בין השפה הכתובה - הגבוהה לבין השפה המדוברת. כמו כן תרגילי הכתיבה מאפשרים ליצור עולם דמיוני שאין לו גבולות, ולעתים לבטא את רחשי הלב בדרכים ישירות או עקיפות, דרך שיר או סיפור. מובאות בפניכם מספר יצירות פרי עטם של תלמידי כיתות ד'-ו'.

"השתיקה גורמת ללב לגדול" - נועה טנא כיתה ו'

שמעתי את המורה שלי אומר זה לא נשמע הגיוני! איך שתיקה תגרום ללב לגדול?! אני לא מבין, אני צריך לחקור זאת באינטרנט! חייב להבין, זה מעיק בלב.

אולי אני מדבר יותר מדי? אולי אשתוק?!

נשכבתי על המיטה מיואש, לא מבין דבר. מחר אבדוק באינטרנט, בינתיים אלך לנוח מהמחשבה על השתיקה והלב. נראה שבנתיים גדל לי הראש ממחשבות ולא הלב! נרדמתי, בחלום ראיתי לב שגדל ושותק.

התעוררתי, הרגשתי בחלום שאני משתגע! זה מעיק! אני חייב להבין ועכשיו...

העפתי את הדברים משולחני, הדלקתי מחשב, נכנסתי לגוגל וכתבתי: "השתיקה גורמת ללב לגדול"!

עלו מספר תוצאות שלא קשורות. ואז, ראיתי תמונה של המורה שלי. לחצתי עליה ונכנסתי לאתר שבו כתוב המשפט. סגרתי את האתר! לא רציתי יותר לחשוב. המורה המציא זאת כדי שאשתגע...

היום לא אלך לשיעור! לא אשמע את המשפט הזה שוב!

משהו בי אמר... "לך לשיעור, זה חשוב, כך תבין את הדברים" ומשהו אחר אמר בי: "לא!" אל תלך לשיעור הזה, אתה תשתגע!"

צעדתי לעבר הכיתה. נכנסתי ללא רצון, התיישבתי ללא רצון, והקשבתי ללא רצון. שמעתי שוב את המשפט.

מבחוץ הייתי רגוע, מבפנים השתגעתי!

נגמר השיעור יצאתי החוצה, איפה אני?! איך הגעתי לרצפה?? למה אני שרוע עליה?

שמעתי קול אומר לי: "אדוני! מצטערת, נפגעת?!" אמרתי שאני בסדר, הסתכלתי אל עיניה היפות והבנתי ברגע אחד שאני שותק-והלב שלי מתרחב. חייכתי..

I ♥ ScHooL

מה יש לי מתחת למיטה? - ענבל גולן כיתה ה'

יום אחד, כשהייתה הפסקת חשמל נזכרתי במה שקרה לי לפני שבוע, והחלטתי לכתוב על זה סיפור. זה התחיל כשאמא שלי אמרה לי לנקות את החדר. הסתכלתי מתחת למיטה וראיתי אבק, אבל לא סתם אבק, אבק ורוד, אבק תכלת ואבק סגול. האבק הורוד מסמל אהבה - לא סתם אהבה, אהבה אמיתית אולי עם ריבים ואולי עם נשיות, אבל האבק התכלת מסמל התרגשות, התרגשות עם פרפרים בבטן, התרגשות פשוט מהלב. והאבק הסגול מסמל כעס, כעס על ההורים, על המורים ועל המורות, כעס על חברים, על דודים ודודות, כעס על כולם, על בנים וגם על בנות. יש לי עוד הרבה צבעים של אבק וכל אבק מסמל רגש אחר.

שתיקה גורמת ללב לגדול - אסף כנעני כיתה ו'

אנחנו כבר חודש ימים על האי הזה. החברים שלי ואני. אנחנו חמישה ילדים דן, רון, אריק, אני ומוטי האילם. נתקענו כאן לאחר שהספינה שלנו טבעה. שחינו אל החוף והתברר שרק אנחנו ניצלנו. זה היה נורא!

כל ערב אנחנו יושבים ליד המדורה, מספרים צ'זבטים ומדברים על כל מיני דברים... רק מוטי שותק. אף פעם לא היה לנו מושג איך הוא נהיה אילם. פעם אחת כשישבנו מסביב למדורה שאלנו את מוטי איך הכול קרה אבל הוא לא הצליח להסביר לנו. אני ממש אוהב את מוטי, כי הוא תמיד עוזר, תמיד מקשיב ותמיד נחמד, שאפשר אפילו לחשוב שהוא לא אילם.

השתיקה שלו גורמת ללב לגדול. היא גורמת לי מחשבה איך זה להיות במקום מוטי, איך זה להיות בלי יכולת הדיבור. כשאני אחזור לארץ אני רוצה לעזור לכל האנשים המוגבלים, למשל חרשים, עיוורים או אילמים. אני לא יודע אם אוכל לעשות זאת, כי רוב הסיכויים שניתקע על האי הזה עד סוף חיינו. כשאני חושב על מוטי יש לי פתאום דחף לשאול אותו מה שלומו. יש לי רצון לשמוע אותו. אני לפעמים תוהה אם כל החברה מרגישים כמוני.

לב זהב - ליאור דניאל כיתה ד'

כשאני יושבת ליד חברה -
אני פשוט שמחה,
כשאני יושבת ליד אמא שלי
הלב שלי רץ לחבק אותה...
כשאני ליד סבא וסבתא -
הלב שלי מחייך,
כשאני ליד אבא -
הלב שלי מתרגש...
כשאני יושבת ליד
האחים שלי -
הלב שלי נותן גז ונוסע...
כשאני לידי -
הלב שלי מרגיש פחד,
פחד להיות לבד.

ימים ד', ה', ו' 20:30 בערב תחנת יאיר בכניסה למושב חצבה

ערב שכולו אורה במחיר מיוחד

מחיר כרטיס למציגים בתערוכה, תושבי הערבה ומועצה אזורית תמר 70 ₪ כניסה מביל 18

ימים ד' יום ד'

שלום חנוך עם משה לוי - יציאה

הופעה מיוחדת ואינטימית של שלום חנוך (שירה וגיטרה אקוסטית) ושותפו המוזיקלי הוותיק משה לוי (קלידים וקולות הרקע). הגשה מרגשת וסוחפת של מיטב השירים מהרפרטואר העשיר של שלום חנוך.

ימים ד' יום ד' משינה - עסקי הרוקנ'רול

מחיר כרטיס 190 ₪ למציגים בתערוכה, תושבי הערבה ומועצה אזורית תמר 150 ₪

ימים ד' יום ד'

כנסיית השכל - שורות של אנשים

מחיר כרטיס 140 ₪ למציגים בתערוכה, תושבי הערבה ומועצה אזורית תמר 100 ₪

ההופעות תתקיימנה בשטח התערוכה החקלאית בתחנת "יאיר" (כביש הערבה בכניסה למושב חצבה)

תחילת ההופעות 20:30 בערב

מכירת כרטיסים מוקדמת

כרטיסים במחירים מוזלים יוצעו למציגים בתערוכה ולתושבי המועצות האזוריות ערבה תיכונה ותמרעד לתאריך 5/04/2011 במזכירות הישובים ובמתנ"ס במועצה אזורית תמר.

www.aravaopenday.co.il

סמסו "ים המלח" למספר 2244
עלות שליחת הודעה 4 ₪

מצביעים עכשיו לים המלח
בתחרות 7 פלאי תבל של הטבע